

Tamme Lehti

ABITURIENTIDE
ERINUMBER

Mai
2026

JA PALJU MUUDKI

Toimetuse koosseis

Matvei Balõtšev

peatoimetaja

Agnes Kuura

peatoimetaja

Anu Rõigas

peatoimetaja

Anni Ambos

peatoimetaja

Eleonor Laas

peatoimetaja

Liisa Pae

peatoimetaja

Truuta Eks

peatoimetaja

Kärt Hanni

peatoimetaja

Kairit Kolk

peatoimetaja

Mirtel Vaher

peatoimetaja

Laura Liisa Viitkar

peatoimetaja

Pärt Luukas Leinart

peatoimetaja

Alesja Turovskaja

peatoimetaja

Emma Elise Neier

peatoimetaja

Mai Mirtel Umblija

peatoimetaja

Mia Maria Tomingas

peatoimetaja

Merike Miks

peatoimetaja

Hiie Lee Posti

peatoimetaja

Rami Vaher

küljendaja

ja peatoimetaja

Helle-Mari Märtsen

assistent

Juhtkiri

Hea lugeja!

See on selle õppeaasta viimane number ning koos sellega saadame teele 80. lennu abiturientide. Selles numbris saame kõik lugeda, millise jälje on nad Tammele jätnud, kuidas Tamme on neile hinge pugenud ja mis on nende soovitusel noorematele õpilastele. Noortest rääkides on selles lehes meil ka juttu sellest, mis noortepealinn õieti tähendab. Veel ootab sind ees intervjuu 12. kultuuri klassijuhataja Liina Nageliga ning õpilasesinduse salapärase kangela tutvustused!

Ära unusta ka teha läbi test, mis ütleb sulle, mis kooli huviring sulle kõige paremini sobib! Gümnaasium on aeg olla julge ning kes teab, äkki leiavad mõned praegused kümnendikud ja üheteistkümnendikud endale uueks aastaks uue hobi. Palju põnevat ja mõtlemapanevat on veelgi, aga seda pead nüüd enda silmaga nägema!

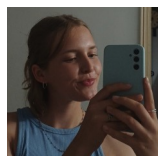
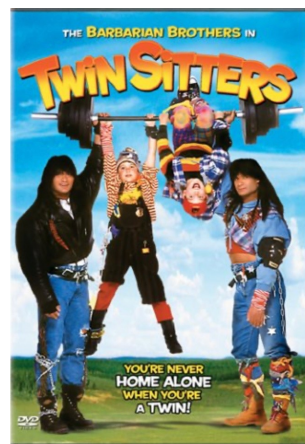
Lõpetajad, võtame kaasa need meenutused, head soovid ja mõtted ning nautime seda lühikest puhkust enne, kui uus peatükk päriselt algab.

Agnes

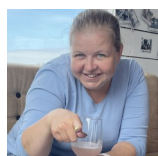
Toimetuse soovitusd suveks

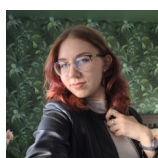
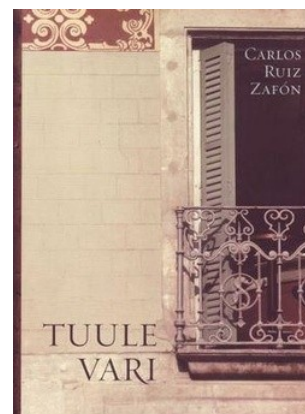
Alesja: Kui on soov vaadata midagi absurdset ja lõbusat, siis komöödia „Twin Sitters” on teie jaoks. Need kaks venda pole kindlasti tavapärased lapsehoidjad ning just see paelub vaatajaid. Veidrad ja piinlikud olukorrad keeratakse üle võlli ning tänu sellele jääb süžee hästi meelde. Seda filmi vaadates ei pea palju mõtlema. Sobib hästi, et vaadata koos pere ja sõpradega või köögis toimetades panna hoopis taustaks mängima. Mõne jaoks võib see film olla hoopis nostalgiline mälestus lapsepõlvest, mida võiks ühel soojal suveõhtul uuesti vaadata juba teistsuguse pilguga.

Eleonor: Jõuluvana lahkkel käel avanes mul kevadel võimalus käia värvialalüüsis. See aitas mul avastada värvitoonid, mis just minu nahka kõige paremini komplimenteerivad. Sain kaasa lipikud värvidega, mis minu peal töötasid - nüüd poodlen lipikud käes. Sain teada, millistest toonidest pigem kõrvale kalduda ning mida oma garderoobi lisada. Värvialalüüsi tulemusi kuulates ei hakanud ma automaatselt oma kappi tühjemdama, aga tean järgmine kord poodi minnes, mida otsida ja mida pigem poodi maha jätta. Mina käisin värvialalüüsis Tallinnas Beauty by Ave juures. Kuigi teenus on kallis, usun, et see on väärt asi, mille jaoks raha koguda. Hea investeering iseendasse!

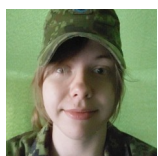
Helle-Mari: Mina soovitan muidugi suveks head paksu raamatut või mitut. Kui ma olin gümnaasiumiealine, lugesin vaimustavat Carlos Ruiz Zafoni teost „Tuule vari” ja ma mõtlen sellele sageli siiani. Sellel on ka eellugu „Inglimeäng” ja mõtteline jätk „Taeva vang”. Kõik on väärt lugemiselamused. „Tuule vari” on miljoneid eksemplare müünud menuk, mida hispaaniakeelses maailmas kõrvaltatakse suurnimedega, nagu Cervantes ja Garcia Marquez. Teos jutustab loo Daniel Semperest, kes satub Unustatud Raamatute Surnuaeda. Ma ei ütlegi muud midagi, kui et loe kindlasti ja hakka igatsevalt lennupileteid Barcelonasse vaatama.

Anni: Juhul kui vihm või kõrvetavad kuumakraadid jälle õues olemise raskeks teevad, soovitan paari tegevust tubasteks oludeks. Kellel on kodus enda vanad legod või väiksem õde/vend, proovi midagi legodest kokku panna. Isegi kui esimesel korral päris arhitektuuriline ime välja ei tule, on tore kujutlusvõime proovile panna ning tuletada meelde vanu häid aegu lasteaias. Taustal pane käima müstilise tooniga krimisari „Twin Peaks”. Kõigi vihjete ja ridade vahelt loetavate mõtete jaoks tuleb sarja vaadates kõvasti keskenduda, aga pole hullu, kui mõnest teemast kohe aru ei saagi. „Twin Peaks” keerab tavapärase krimiloo kulgemise pea peale ja annab mõtteainet pikkadeks nädalateks.

(Pildil „Twin Peaks” peategelased)

Mai Mirtel: Üks lihtne ja mõnus snäkk suveks on karamelliseeritud banaanid. Eriti head on need pannkoogi või jäätisega, aga sobivad ka niisama. Lisaks on neid imelihtne valmistada. Vaja läheb võid, pruuni suhkrut, kaneeli ja loomulikult banaane. Aja pann keskmise kuumuse peal soojaks ja lisa või. Või kogus oleneb panni suurusest, aga enam-vähem võiks katta panni põhja poole kuni sentimeetrine sulavõi kiht. Banaanid võid viilutada, pooleks lõigata või tervelt panni peale panna. Raputa peale suhkur ja kaneel ning pane kaas peale. Prae kuni banaanid on pehmed ja suhkur sulanud, pööra need ümber ja korda eelmiseid samme. Banaanid on valmis siis, kui need on mõlemalt küljelt kuldpruunid ja pehmed. (PS! Kõiki koostisaineid võib panna nii palju, kui süda lustib!)

Intervjuu Liina Nageliga

Hiie Lee

Kust tuli mõte õpetajaks hakata? Miks just eesti keel ja kirjandus?

Mulle meeldib palju rääkida. Võib-olla isegi ei meeldi, vaid see on lihtsalt see, mida ma teen. Neid aineid õpetades võin rahun olla sõnaohter.

Mis meeldib teile Tamme juures kõige rohkem? Mis kõige vähem?

Siin on isepäised, aga töökad õpetajad. Siin jätkub kõigile ruumi.

Kas eelistate õpetada eesti keelt või kirjandust?

Kui ma ei peaks muretsema lugemis- ja kirjutamisoskuse pärast, siis valiks muidugi kirjanduse. Väga mugav oleks anda suure auditooriumi ees loengut. Mina õpiksin küll, kas ka õpilased – kahtlasem.

Kohati on eesti keelt lihtsam õpetada, seda on kergem nii-öelda praktilise õppeainena maha müüa, hoida kätt töös.

Mida on Teie õpilased ja kolleegid Teile õpetanud?

Mu ümber on hoolivad inimesed. See nakatab.

Mis on Teie jaoks klassijuhatajaks olemise võlud ja valud?

Hea tunne on olla olemas kellegi jaoks.

Millega sisustate vaba aega?

Pikutan. Paar korda aastas joonistan. Mulle meeldib üksi jalutada, meeldib uurida arhitektuuri. Väga meeldib koos abikaasaga reisida, muidugi tema kontsertidel käia.

Kuidas suhtute tänapäeva kirjandusse ja uue põlvkonna loomingusse?

Kui mõni noor näitleja võlub, siis on põnev jälgida, mida järgmiseks teeb, kuhu jõuab, millal kõik teised teda märkavad.

See, kui vihastan midagi kuulates, tuletab meelde, et ma ei ole veel surnud. Vistap on ka loomulik, et mulle ei meeldi alati see, mis nooremad teevad. Nad peavadki oma asja ajama.

Kas eelistate pigem raamatuid, sarju või filme? Millised on Teie lemmikud?

Ajule raamatud, meelelahutuseks filme, sarju.

Mõrvad on väga rahustavad. Ma võtsin aastaid hoogu, et vaadata “Kontorit” (mida olen nüüd näinud väga palju), sest mul on raske vaadata piinlikke, kus inimesed ainult teevad masendavaid valikuid, sarju ja filme. “Gilmore’i tüdrukud” on armsad, sest hakkasin sarja vaatama oma emaga, kui seda näitas veel ETV. Praegu oleksin aga pahur, kui Netflix soovitaks mulle

sarja, kus on õpilased ja tegevuspaik kool. Näiteks haiglas peaks olema eraldi osakond neile, kes on krooniliselt haiged ja naudivad arstisarju (arstidest endist ei hakka rääkimagi).

Noorele vaatajale soovitaks järgmisi filme: “Kuulsuse jahil” ja “Karge meele igavene sära”.

Brigitta Davidjantsi “Plahvatus nätsuputkas ja teisi jutte” on kiire lugemine, aga selle abil võiks olla hea uuri- da vanemate käest nende nooruse kohta.

On teil soovitusi õpilastele tulevaks suveks? Mida kavatsete ise ette võtta?

Mul ei ole ostetud ühtegi lennu-, teatri-, kontserdipiletit. Ootan seda eimidagi! Kui kodust välja lähen, siis vast vee äärde ja peale. Suvi saabub järve-, jõe- või merelokkidega.

Tehke suuremaid või väiksemaid tantsupidusid. Käige pidudel, kontsertidel, minu põlvkond on harjunud käima ja jaksab ka neid kinni maksta, aga ega meil väga palju energiat enam ei ole. Kas tantsite üksi kodus?

Kelleks tahtsite lapsena saada?

Mõtlesin väga palju näitlejaametist, päriselt oleks sobinud dramaturgi, veel rohkem teatrikunstniku töö, aga viimasest ei julgenud isegi tõsiselt unistada (+ kunstiklassis käies sai selgeks, et mul on vähe kannatust õppida “õigesti” kunsti tegema). Ma olen oma valikutega

rahul, iga päev peale eri rollide võtmise saan ka püstjalakomöödiat harrastada, aga soovitan neil noortel, kes tahavad siiski just loometööga raha teenida, varakult õppida enda eest seisma, sealhulgas raha küsima. Kõik on õpitav!

Tahtsin saada ka arhitektiks, kahjuks sirged jooned (joonestamine) mind ära ei tinistanud.

Õpetaja on hunt Kriimsilm, selles mõttes on kõik unistused täide läinud.

Kassid?

Noorena meeldis Capote’i “Hommikueine Tiffany juures”, sest mu esimene kass oli punane. Ta vahel saatis mind kooli ja ootas ka mind ära. Mul on kodus Vuntsik ja Hundu – kaks karvast poega.

Kas hoiate end kursis Tamme Lehe tegevustega? Milline väljaanne on lehe ajaloos kõige meeldejäävam?

Ikka kõik numbrid, sest nende taga on meie kooli õpilased. Kõige paremini on mees seltskond, kellega alustasin. Meenuvad andekad fotograafid, kelle töid kaanepiltideks valisime. Hiljuti käisin Pallase galeriis vaatamas kallid õpilase maali. Mina ei ole ju midagi teinud, aga ikkagi uhke tunne.

Kolm karvast meest.

Bialystockis on väiksed karuskulptuurid. Tavaliselt paitan igas riigis kasse, aga karumõmmidele on ka võimatu ei öelda.

VÕIT INSENEERIAALAL: Tamme Gümnaasiumi õpilaste satelliit vallutas võistluse CanSat 2026

Kai Kolk

Meie kooli meeskond **Tammetõru** saavutas silmapaistva võidu üleriigilisel inseneeriaavõistlusel CanSat 2026. Võistlusel saavad õpilased rakendada reaalseid, kommunikatsioonioskusi ja tiimitööd praktilises projektis – satelliidi ehitamisel.

Võiduvõiskonna liikmed olid **Kaari Kingo** (12IT), **Roland Parts** (11IT), **Rauno Lopp** (11IT), **Aleksander Budašov** (11IT), **Anna-Triin Pensa** (11LO) ning **Gete Jürgenson** (10IT). Võistkonna juhendaja oli **Hans Hubert Sams**.

Mis on CanSat?

CanSat on inseneeriaalane võistlus, kus õpilaste eesmärk on ehitada 0,3-liitrise purgi suurune satelliit. Valminud projekt lastakse drooniga taevast alla ning kukkudes täidab see oma ülesannet. Kõik satelliidid pidid määrama temperatuuri ja õhurõhku ning need maajamale ja SD-kaardile edastama. Teine eesmärk oli valikuline: Tammetõru otsustas määrata GPS-iga satelliidi asukohta. Abiks on juhendaja ja valikuliselt ka mentor inseneeriavallast.

Projekti loomine hõlmab paljusid valdkondi. Tehniline pool eeldab nii mehaanika-, CAD-jooniste, 3D-printimise, elektroonika-, programmeerimise, raadioside- kui ka füüsikaoskusi. Samas olid olulised ka nõrked oskused. Oli vaja teha aruandlus, koostada eelarve, testida, esitleda, tiimitööd vallata ja sotsiaalmee-dias turundada.

Teekond võiduni oli konarlik, kuid tasus end ära. Kuueliikmelise tiimi töö algas juba eelmise aasta novembris ning kulmineerus lõppvooruga märtsi lõpus.

“Protss oli kui Ameerika mäed – üks pöörane seiklus.

Paar päeva enne eelvooru oli küsimus, kas me üldse lähme. Midagi ei töötanud,” meenutas juhendaja Hans Hubert Sams.

Kriitilised hetked panid proovile tiimi närvikava. Kui päev enne võistlust satelliit ei töötanud, tehti viimane test: visati seade katuselt alla. Kui see terveks jäi, otsustati osaleda. Pärast eelvooru oli tiimil kuu aega vigade parandamiseks ja võimekuse tõstmiseks, kuid isegi vahetult enne lõppvooru esines tehnilisi rikkeid.

„Õnn oli, et leidsime vea üles – oskustest tuli aga see, et oskasime neid parandada,” sõnas Hans.

Lõppvoor ja satelliidi taevasse lennutamine oli kõigile emotsionaalne hetk. „Ma reaalselt surin hirmust ära. Ma täiega kartsin ja olin samas üliõnnelik, et see üles läks,” kirjeldas Anna-Triin.

Võit seisnes lihtsuses ja kiiresti kohanevas tiimis

Tammetõru edu saladuseks osutusid lahenduse lihtsus ja töökindlus ning laitmatult toimunud GPS-süsteem.

Samal ajal kui mõni konkureeriv satelliit kadus Nursipalu metsade vahele „kohalike mõmmide“ juurde, täitis Tammetõru oma ülesande eeskujulikult.

Tiimi sõnul oli kõige keerulisem aja planeerimine ja ootamatud viperused, mis tekitasid pingeid ja tülisid. Siiski suudeti meeskond lõpuks ühtseks tervikuks sulatada.

Miks peaksid ka sina CanSatil osalema?

Meeskonnaliikmete sõnul on CanSat kordumatu kogemus, mis pakub reaalteaduste praktilist väljundit.

Kaari: „See on äärmiselt äge võistlus! Motiveeriv on see, et saad parim olla erinevates kategooriates – olgu selleks langevari, valikülesanne või keskkonnasõbralikkus.“

Anna-Triin: „See polnud nagu olümpiaad, kus istud ainult laua taga, vaid sa saad reaalselt satelliidi üles saata.“

Juhendaja lisas kiidusõnu ka korraldusele: „Oli tunda, et neil on raha ja et nad ei hoia tagasi. Kohtunikud olid oma ala tegijad, üritus oli hästi organiseeritud, atmosfäär oli mõnus ja pannkoogid imehead.“

Kui sind huvitab kosmos, tehnoloogia ja soovid kogeda tõelist tiimitööd hinnanguvabas ja toetavas õhkkonnas, siis on CanSat just sinu jaoks. See on turvaline koht, kus teha vigu, nendest õppida ja midagi päriselt luua!

Lisainfot saab ESERO Eesti kodulehelt <https://esero.ee/cansat/>

Meie kooli võistkonna seiklused @cansat_tammetõru

TTG õpilasesindus - salapäraseid kangelasid

Alesja Turovskaja

Ei saa mööda minna meie kooli kahekümne viiest tublist noorest, kes üritavad muuta koolielu paremaks. Suhtlesin 2025/26 õa õpilasesinduse juhatusel, et saada rohkem teada nende tegevustest. 2025/26 õe juhatuse koosseisu kuulusid president **Janeli Orason (12TE)**, asepresident **Kadi Tõnisson (12TE)**, hoolekogu esindaja **Mattias Saadla (10LO)**, protokollia **Naomi Maria Šamber (12IT)**, sotsiaalmeedia juht **Emily Hurt (12KU)**. Märtsi keskel anti kohustused üle asendusjuhatusele.

Mis roll on igal juhatuse liikmel?

Janeli (president): Kõige suurem ülesanne oli läbi viia koosolekuid. Alguses oli minu jaoks see väga raske. Docsis oli kõik kirjas, millest pean rääkima, aga lõpuks tuli kõik peast. Lisaks koondasin kõik info kokku. Proovisin võimalikult vähe arvestada enda vaatepunktiga. Püüdsin koguda kokku teiste arvamused ja sealt moodustada midagi. Suhtlesin juhtkonnaga. Lahendasin probleeme, kui neid tekkis.

Kadi (asepresident): Olin abiks presidendile. Aitasin teda, kui tal võisid tekkida mingid küsimused. Kui president puudus, siis mina asendasin. Ükskord pidi kahe tunnise etteteatamisega viima läbi koosoleku, aga Janeli on väga tubli president olnud ja on alati mulle öelnud, mis tal oli plaanis rääkida ja siis lisasin oma mõtteid, mida tahtsin niikuinii teemaks tuua. Balli jaoks jagame kogu õpilasesinduse erinevatesse gruppidesse, näiteks kes tegeleb kohvikuga, dekoratsioonidega ja siis peab oma tiimi juhtima. Kui meil oli mitu projekti korraga, nagu õppeaasta alguses oli Teadlaste Öö ja õpetajate päev, siis mina haldasin Teadlaste Ööd ja Janeli vastutas õpetajate päeva eest. Juhatuse töös on oluline see, et kõik avaldavad oma arvamust.

Mattias (hoolekogu esindaja): Käisin hoolekogu koosolekutel kohal. Andsin seal edasi mõtteid, mis on õpilasesindusel olnud. Hiljem kajastasin sealt tulnud mõtteid ja küsimused edasi õpilasesindusele. Hoolekogu ise muidu koosneb õpilaste, vanemate ja õpetajate esindajatest, direktorist, linna poolt määratud hoolekogu liikmest ja riigikoolide haldajast.

Naomi (protokollia): Märkisin kohalolijaid, panin kogu info kirja. Hiljem koos koosoleku läbiviijaga allkirjastas ka vastavad dokumendid. Peale koosolekuid dokumendi õigekirja kontrollimine ja üldine korrastamine võttis ka omajagu aega.

Emily (sotsiaalmeedia juht): Mina olin siis sotsiaalmeedia juht. Meie tiimis oli seitse liiget.

Ei olnud väga palju inimesi, mis on natukene kurb, aga samas, kui oleks liiga palju, siis kellelgi lihtsalt ei oleks ülesannet ja siis ta oleks niisama seal. Kõik ülesanded olid meil ära jaotatud: kes tegeleb storydega, kes tegeleb Instagrami postitustega. Minu vastutuseks oli õpi-

lasesinduse sotsiaalmeedia ja Stuudiumi haldamine, et kõik info jõuaks ikka koolipereni. Hoidsime sellega ka kooli mainet üleval, et just üheksandikud saaksid minna TikToki ja Instagrami kontole ja näha, kui äge meil siin on. **Ma olin väike linnuke õla peal, kes ütles, et kahe päeva pärast on kuupäev, ära midagi unusta.**

Iga sügis on juhatuse valimised, kus igaüks saab kandideerida ükskõik, mis kohale. Tavaliselt on nii, et presidendiks ei lähe kümnenda klassi õpilane, kes on alles tulnud kooli, sest ta ei pruugi osata veel hästi korraldada ja ei ole veel kursis meie kooliga. Sotsiaalmeediajuhiks saab kandideerida ükskõik kes. Lihtsalt hõikad välja „mina tahan!“ Nimed pannakse tahvli peale kirja ja siis ükskõik peetakse lühike motivatsioonikõne, kus selgitatakse, miks just see kandidaat sobib hästi sellele kohale.

Mis on üks asi koolielus, mida õpilased ei pruugi märgata, aga millega ÕE tegeleb?

Emily: Seda, et me balli korraldame, teavad kõik, aga võib olla ei märgata väiksemaid asju, nagu stiilipäevade dekoratsioonid. Halloweenil panime ämblikuid ja kõrvitsaid koolimaja peale. Lisaks pöörame tähelepanu ka sellele, et näiteks plakatid oleksid ilusad.

Janeli: See aasta valmis lõpuks põhimäärus. Hääletada saavad küll kõik õpilased, aga minu arust ei nähta, kui palju tööd sinna läheb.

Kadi: Me tegelikult tegeleme õppekavaga ka, mitte lihtsalt ei korralda balli ja tutipäeva. Protsentidega hindamine on meie algatus, kuna meile tundus, et nii on aus hinnata ja nüüd järgmisest aastast on kogu hindamine protsentidega. Kui keegi vihkab seda, siis vabandust. Mõtleme kaasa ka selle peale, et kuidas kimumist takistada vetsudes. Aitame juhtkonda noorte perspektiivist.

Mattias: Õpilased võib olla ei märka seda, et me räägime kaasa ka kooli õppekava osas ning muudel kooliga seotud teemadel nagu koolipäeva algus ja tundide ülesehitus.

Kuidas valitakse ÕE president? Millal toimub teatepulga üleandmine?

Janeli: Kõik ametihääletused toimuvad pimesi sedelitega. See aasta tegime hääletuse esimest korda asejuhatusele Google Forms kaudu, et saada kiiremini vastus. Videokõne teel said hääletada ka need, kes ei ole olnud kohal, sest paljudel oli samal ajal Õpilasesinduste Liidu sallivuskonverents. Kandidaadid teevad oma kõne ja sealt valitakse need, keda tahetakse. Juhatuse üleandmine toimub muidu aprillis, aga kuna meil ei olnud enam midagi teha, siis mõtlesime, et kergem on anda juhatus märtsis, ning eesti keele eksam oli ka tulekul. Koos vana juhatusega lõpetavad töö ka kõik kahe-

teistkümnendikud, et saaks eksamitele keskenduda. Lisaks tuleb ka tutipäev ja veits veider oleks iseendale korraldada midagi. Nüüd kahekümne viie liikme asemel on viisteist.

Kuidas kogute õpilaste arvamusi ja ettepanekuid? Kui palju need päriselt mõjutavad midagi?

Janeli: Kui neid ettepanekuid tuleks, siis võib olla oskaks vastata. Pigem on nii, et vaatad oma vaatepunktist. Kas on midagi, mis on halvasti. Sellised teemad käivad ka ÕE grupist läbi. Aga näiteks see aasta olin kuulnud õpilastelt, et tunniplaan tuleb hilja välja aasta sees ja need, kes käivad tööl ja ka teised tahaksid seda varem kätte saada, et oma aega planeerida. Rääkisid siis Tuuliga ning nüüd tuleb tunniplaan varem välja.

Mattias: Sisendikorje toimub tavaliselt Instagramis. On plaanis koguda arvamusi ka maailmakohviku stillis. Peamiselt tulevad balli kohta ettepanekud ning need mõjutavad ka, aga kahjuks on need vahepeal ebarealistlikud, näiteks kutsuge balli esinejaks Kermo Murel. Aga kui on head ettepanekud, siis me kuulame ja kasutame neid.

Kadi: Kooli rahuloluküsitluse teeb kool, aga iga aasta küsime, mida õpilased tutipäeval tahaks näha, mis artisti tahaks ballile jne. Loeme kõik ettepanekud läbi ja proovime nendega arvestada. Juhtkond küsib erinevate teemade kohta küsimusi. Näiteks, kas meil oleks sööklale mõni väike nõuanne anda ja siis lihtsalt avaldame oma arvamust ja jagame sõprade mõtteid. Vahepeal inimesed ei taha üldse vastata meie küsimustele ja siis lihtsalt teeme oma hea arvamise järgi ning pärast, kui keegi pahandab meiega, siis me küll mõtleme, et see inimene oleks võinud siis mingeid nõuandeid anda. Tavaliselt peale igat üritust paneme kirja plussid ja miinused ning saadame ka tagasisideküsimustiku. Loeme vastused kõik ühiselt läbi. Järgmise aasta ballikorraldajad loevad selle läbi ning loetakse ka mitme eelneva aasta tagasisideid läbi, et tulevikus paremini teha.

Emily: Kui on olnud mingi suur üritus, siis saadame tagasisideküsitluse, et saaks koguda õpilaste ja külaliste arvamust. Õppeaasta alguses kogume Instagramis koolipere ootusi õppeaasta kohta. Küsime, mis stiilipäeva teemat tahetakse või mis esinejat ballile oodatakse. Õpilasesindusel on ka digipostkast, kuhu saab alati kirjutada, kui on mingi mure või ei sobi midagi. Meie kooliperelt ei ole kirju tulnud, aga teised koolid on sinna kirjutanud, et oma UPT-d jagada. Kooli pealt ka vahepeal kuuleme midagi ja siis räägime sellest omavahel.

Kuidas toimub koostöö kooli juhtkonnaga?

Janeli: Meil on väga meeldiv juhtkond ja suhtlus on vaba. Ei ole seda, et „Tere, härra direktor!” Juhiabi Pillega on väga tihe koostöö sellepärast, et kõik protokollid käivad läbi tema, allkirjastamine, süsteemi panemine. Direktorilt küsime luba, kui tahame midagi korraldada jne. Roosi tegeleb meie probleemidega, mis meil võivad tekkida. Tuuliga arutame õppekorralduslikke tee-

masid. Arengukavasid loeme läbi ja kinnitame neid. Hoolekogus on meil liige ja sealt saame ka mingit infot. Oma tegemiste jaoks saame raha ballilt, koolilt ja vilistlaskogult. Eelmise aasta ball on järgmise balli sissemakse. Kool maksab esineja kinni.

Kadi: Roosiga ehk meie huvijuhiga on hästi palju koostööd. Tihti, kui tahetakse direktorilt midagi küsida, siis saadetakse ikka mind, aga see on lihtsalt minu eripära, mitte asepresidendi rolli osa. Anita, koolipsühholoog, ei ole küll juhtkonnas, aga päris palju meist käivad ka tema juures arutamas.

Kas suhtlete teiste koolide õpilasesindustega? Kas olete üksteisel külas käinud? Kas olete plaaninud midagi koos teha?

Janeli: Ikka suhtleme. Põhikoolist on ikka tuttavaid jäänud. Eelmine aasta saime kokku Miina Härma Gümnaasiumiga. Tegime pitsaõhtu. Käisime nende juures, kuna neil on köök. Balli ajal saadame kutseid teistele õpilasesindustele. Meile saadetakse samamoodi kutseid minigitele üritustele. Põlva on näiteks meid iga aasta kutsunud.

Emily: Meie õpilasesindus vist üks aasta isegi käis kuskil külas, aga pigem on nii, et meie juurde tullakse. Osaleme Õpilasesinduse Liidu üritustel, suurtel konverentsidel ja õpilasesinduste koosolekutel. Sinna lähevad teatud inimesed, kõik liikmed ei tule kaasa. Muidu ikka, kui kutsutakse kuhugi, siis lähme.

Kadi: Natukene ikka suhtleme. Mäletan, et Janette-Liis (eelmine ÕE president) rääkis vist Saaremaa Gümnaasiumi õpilasesindustest. Rääkis sellest nii pikalt ja laialt ning oli nii armunud sellesse, aga see aasta pole nendega kontakti olnud. Nii palju suhtleme, et kustume teisi koole meie ballile ja meid kutsutakse ka. Eelmine aasta käisin Põlva Gümnaasiumi ballil. Õpilasesinduste Liit teeb koolitusi, kuhu me vahepeal saadame inimesi soovijärgi.

Mattias: See aasta pigem ei ole väga teiste õpilasesindustega midagi teinud, aga tulevikus plaanime rohkem koostööd teha. Peamine teiste õpilasesindustega kokkupuutumine toimub siis, kui kutsume õpilasesindusi oma ballile ja meie õpilasesinduse liikmed käivad ka teiste koolide ballidel.

Kas teil toimuvad mõned üritused või kohtumised väljaspool kooli?

Emily: Proovime ikka terve õpilasesindusega kokku saada. Meil on sellised üritused nagu MOTid (MOT - nimi, mis mõeldi välja mitu õpilasesinduse koosseisu tagasi). Terve õppeaasta jooksul on umbes kolm kuni neli MOTi, oleneb vajadusest. Tavaliselt, kui on ballieelne MOT, siis on meil ametlik osa, kus me võtame kõik lahtised niidid kokku, sööme ja hiljem mängime seltskonnamänge. Proovime ühist vaimu hoida. Jõuludel tavaliselt lähme ühe ÕE liikme koju, kõik kakskümmend viis liiget, ja oleme mõnusalt koos. Joome glögi, mängime mänge, teeme Kahooti. Meil on ka kindlasti suve MOT, kus ka ei ole ametlikku osa, vaid lihtsalt oleme

mõnused ja saadame kaheteistkümnendikud ära. See aasta olen siis mina see, kes ära läheb.

Mattias: Omavahel väga ei kohtu, peale MOT-ide, kuid kooliväliselt käime Õpilaskliidu üldkoosolekutel, suvepäevadel, kus suhtleme teiste koolide õpilasesindustega, sest ka teistelt koolidelt saadav sisend on väga oluline. Tänu sellele kuuleme, mis on teised variandid, mida tehakse, ja saame nii ka rohkem ideid, mida ise teha. Saame laiemat pildi, mida üleriiklikult õpilased tahavad, sest kui meil on laiem pind, mille pealt tulla, siis on kergem teha otsuseid ja muuta elu paremaks.

Kadi: MOT on põhiline ja peale selle kogu õpilasesindusega väga kokku ei saa, aga oma sõpradega saame ikka kokku. Enne balli näiteks koguneme minu pool ja teeme ettevalmistusi: keegi küpsetab browniet või küpsiseid, keegi teeb salatit. Juhatuse koosolekud on tihti ka koolivälisel ajal, eriti enne balli, kuna on vaja palju suhelda, et kõik teaksid kõike ja siis on kõige parem koostööd teha. **Vahepeal on nii, et koosolekud on olnud kell pool kümme õhtul ja siis ma mõtlesin, et aga ma tahtsin ju magada ka.** Kui oli rahulik aeg jaanuarist alates, siis kohtusime vahetundides õpilasesinduse ruumis.

Mida huvitavat võib leida ÕE ruumist?

Janeli: Seal võib kõike leida. Meil on seal vanad lõpualbumid. Ma isegi ei tea, mis aasta omad need seal on, aga tõsiselt vanad asjad on meil seal. Lihtsalt kokku kogutud ja meie kätte jäetud.

Emily: Meil on mikrolaineahi, mille nimi on Piiksu. Vahepeal soojendan oma toitu seal ning kui keegi tuleks minu juurde ja ütles, et sooviks oma lõunasöögi soojaks teha, siis tegelikult ma võin seda teha. See ei ole mingi piiratud ala. Vahepeal on ka koputatud ÕE ukse peale ja palutud sööki soojaks teha ja muidugi me oleme lubanud neil seda teha.

Kadi: Meil oli seal mingi hetk punane pesukauss, kus oli palju kommi. Mäletan, et eelmine aasta Janette-Liis (eelmine ÕE president), kui ta vahepeal tundis, et meil on vähe motivatsiooni midagi teha kevadel, siis ta võttis selle kaasa ja lasi selle pesukausi mööda inimesi ringile ja ütles, et võtke kommi ja oleme rõõmsad, jaksame küll veel. Vahepeal on seal hunnik kangast ja pappkarpe. Meil on seal ka kolm aastat vana laimimahla.

Millised on olnud teie selle õppeaasta suurimad saavutused?

Kadi: Ma arvan, et me proovisime Tuuli ja Ainiga rääkida sellest, et prooviks kahte väga mahukat kursust hoida erinevatel perioodidel. Rääkisime näiteks keemiast ja geograafiast, sest mõlemas on väga palju õppimist. Palusime, et nad hoiaks neid võimaluse korral lahus. Loodame, et Tuuli võttis meid kuulda. Tuuli on muidugi väga tubli ja ma ei tea, kuidas ta haldab kõiki neid tunniplaanid, see on mingi maagia.

Emily: Kindlasti peab tooma välja balli. See on kõige suurem üritus. Ettevalmistus algab varakult. Juba eel-

mise õppeaasta lõpus hakkame mõtlema balli peale. See on pikk ettevõtmine. Minu arust asendusjuhatuse on juba hakanud kirjutama sponsoritele ja esinejatele. Isiklikult arvan, et natukene vara hakati sellega tegelema, aga balliga on see, et mida varem, seda parem, sest septembris on kiire aeg. Valitakse uusi liikmeid, siis tuleb õpetajate päev, Halloween ja me ei jõua kümnet asja korraga teha, ning sellepärast peab varem alustama.

Janeli: Minu isiklik saavutus on see, et tegime põhimääruse ära. Seda taheti juba ammu muuta, aga ei saadud hakkama, kuna hääli ei tulnud kokku. Lisaks see, et oleme üksteist tundma õppinud ja saame hästi läbi.

Mattias: Selle aasta ball oli väga edukas. Ma ütlesin ka, et avatud uksed oli selle õppeaasta tipphetk, sest nii palju inimesi tuli kohale. Olen küsinud üheksandike käest, keda tunnen, tagasisidet ja nad ütlesid, et vinge oli ning avatud uksed muutsid arvamust koolist ning nad heameelega tuleksid Tamme Gümnaasiumisse.

Kas on mõni projekt või idee, mis ei läinud plaanipäraselt? Mida sellest õppisite?

Mattias: Balliga oli mõningaid kohti, millest õppisime, kuid vaatamata vigadele, sai väga hea kogemuse ja ideid, mida tuleviku jaoks kirja panna. Meil on iga järgmise aasta jaoks ka ballisoovituste fail, mida teha ja mida mitte teha ning mis on veaohhtlikud kohad.

Janeli: Õpetajate päeva tänujala ei läinud plaanipäraselt. Võib olla ma ei selgitanud piisavalt hästi, mida peab tegema õhtujuhina. Õppisime seda, et ei tohi midagi alahinnata ja kommunikatsioon on väga oluline ning kui midagi läheb valesti, siis see on täiesti okei.

Emily: Kevadel alustasime õpetaja Hansu ettevõtmisel Tamme Youtube'i videote tegemist, nagu Tartu Tamme gümnaasiumi reklaamvideod, suunatud vustused ja üldvideo. Mõned õpilasesinduse liikmed alustasid sellega, aga me ei jõudnud nendega lõpuni. Kõigil tekkis motivatsioonilangus ja ei jõudnud kõike teha ning see idee lükati vist nüüd järgmisesse aastasse.

Kadi: Juba eelmine aasta oli idee teha disko. See aasta mõtlesime, et praegu on aega ja on natukene motivatsiooni ka alles ning võiks teha küsitluse. Saatsin kirja, kus sai vastata näiteks nii, et „tuleksin, kui oleks vaba õhtu”. Vastustest sain aru, et pigem soovi ei ole ja ise hakkasin ka mõtlema, et pole päris kindel, kas ise ka läheks diskole, sest märtsikuus on kõik väsinud juba. Nii et disko on kaks aastat ära jäänud, aga kui õpilastel on huvi selles osas, siis avaldage see ja küll see korraldatakse.

Mis motiveerib teid õpilasesinduses osalema?

Emily: Kümnenas klassis tahtsin luua uusi tutvusi, mis ei ole ainult klassisisised. Lõpuks, kuu-kaks hiljem harjusin seltskonnaga ära ja väga mugav oli nende inimestega koos olla. Olin nii kaua õpilasesinduses, sest seltskond oli mõnus. Isegi pingelisel balliajal, kui on hea seltskond ümber, siis ei ole väga hull kõike korraldada.

Janeli: Kümnenas klassis liitusin ÕE-ga. Sõbrannaga

mõtlesime, et võiks minna. Põhikoolis oli ta president ja mina olin asepresident. Kui Janette-Liis (eelmine ÕE president) hakkas lõpetama, siis ma hakkasin mõtlema, et võiks kandideerida presidendiks ja teised ka soovitasid seda mulle. Lisaks oli meil väga mõnus koostöö juhatusega.

Kadi: Saab teha asju, mille üle uhke olla. Eks seal on igasugused nõmedad osad ka, näiteks keegi kritiseerib meie tegevust. Aga tore on see, et saab mõjutada õppekava, hindamist, arendada koolielu. Lisaks ÕE aitas kooli sisse elada. Tulin aasta hiljem, jätsin kümnenda klassi põhimõtteliselt vahele ja tänu õpilasesindusele sain juhtkonnaga, õpetajatega, üle kogu kooli erinevate õpilastega lähedasemaks. Õpilasesindus andis julguse abi küsida. Koolis on ka mugavam olla, kui kõikidega on mingid sidemed.

Mattias: Mind ennast huvitab õpilaste esindamine, sellepärast, et ma olen seda kogu aeg teinud. Põhikoolis olin ka õpilasesinduse president. Mulle meeldib olla aktiivne, teha midagi, millest on päriselt kasu ka kellelegi. Järgmisel aastal teen kahjuks pausi õpilasesindusest ja lähen kaheteistkümnendas tagasi, kuna tahaksin rohkem spordile ja UPT-le keskenduda.

Iga aasta sügisel saab teiega liituda. Mis soovitusi annaksite kandideerijatele?

Mattias: Olge lihtsalt teie ise. Õelge seda, kes te päriselt olete. Näidake välja, et teil on nupp, mis nokib ning te olete toredad inimesed. Unikaalsus on positiivne.

Janeli: Ole sina ise ja ära luuleta. Kui sul on aega tegeleda sellega, siis ütle seda. Ei ole vaja seletada, kui tegus sa oled ja kus igal pool käid, kuna reaalsus on see, et kui sa käid igal pool ja tegeled kõigega, siis õpilasesinduse jaoks jääb vähe aega. Teisalt, kui oled aktiivne ja näed, et õpilasesindus on see koht, kuhu tahaksid panustada, siis too see välja. Ära jäta ükskõikset muljet endast.

Kadi: Me tahaks võtta kõiki, sest kõik, kes kandideeri-

vad, tunduvad nii motiveeritud ja tublid, aga kahjuks ei saa, sest siis ei suudaks rahvahulka ära hoomata ning sellepärast peab mõnede inimestele ei ütleva. Eelmine aasta meid oli kolmkümmend kaks ja siis eelmine juhatus soovitas meile võtta vähem vastu, sest raske oli. Meil on konstante debatt arvu üle. Ühest küljest tahaks rohkem liikmeid, kuna balli ajal on igat abikätt vaja, aga samas ei taheta ka rohkem inimesi, kuna ei jõua kontrollida, kui palju keegi panustab töösse. Minu arust kakskümmend viis liiget on hea arv ja tulevikus see võiks sama olla. Soovitan kandideerijatele näidata omapärasust.

Emily: Paista silma ja ära karda olla sina ise. Tavaliselt need, kes on aktiivsed, paistavad silma ja osutuvad valituks.

Kui TTG õpilasesindus oleks film või sari, siis mis see oleks ja miks?

Janeli: „Kariibi mere piraadid”, sest seal on terve meeskond, kes kõik koos pingutavad, et jõuda ühise eesmärgini. See on ka minu lemmikfilm.

Kadi: Ma arvan, et me oleks nagu „The Office”. Mingid inimesed on väga stressis mingite asjade pärast ja siis samal ajal on need, kes pole kaks nädalat koosolekutel käinud. Dramaatiline komöödia.

Mattias: Ma vaatan nii vähe sarju ja need filmid, mis ma vaatan on täiesti teistsugune rubriik, raske on vastata. Võib olla ballieelselt on „The Walking Dead”.

Emily: Multifilm „Käsna-Kalle Kantpüks”, sest meil on nii palju erinevaid inimesi koos, aga kuidagi see kõik töötab. Meil on nii palju erinevate iseloomudega inimesi, aga kõik ühiselt saame hakkama, saame suheldud, korraldatud, mõnusalt oldud. Suuri tülisid ei ole olnud. Võib olla on kellegil mõni isiklik konflikt olnud, aga suurt õpilasesinduse vihkamist ei ole. Saame inimlikult räägitud, kui on vaja.

Iseloomustused klassikaaslastelt:

Kristin Altsaar:

Kristinil on minu meelest väga lai silmaring või teadmised, sest alati oskab vestlusesse/teemasse midagi juurde lisada. Samuti alati avaldab oma vaateid ja mõtteid julgelt ning avatult. Kange tüdruk, Eesti kaitse.

Marleen Andressoo:

Avaldab oma arvamust või ettepaneku alati ausalt ja konkreetset. Samuti oskab hästi rahvatantsu tantsida ning kooliüritustel olnud alati kena tema tantsimist vaadata. Sõbralik ja südamlilik, oma sõprade jaoks alati olemas. Ambitsioonikas ja alati järjel oma asjadega, ajaplaneerimisoskus tundub paigas olevat.

Ats Joosep Angerpikk:

Klassi *bodybuilder*. Kui kümnendas mina magama läksin, siis oli Ats veel gymmis. Repsimisel oli nõus klassi eest mingi möksi ära jooma, sest "seal on proteiini". Tema jaoks on elu *chill* ning miski ei murra ta vaimu.

Kadi Anijärv:

Ülitark ja hämmastavalt aruka ja loogilise mõtlemisega. Iga päev kõnnib kooliuksest sisse kõige lähedamate pükste ja küüntega. Kadi on väga konkreetne inimene ning teeb väga vaimukaid märkusi. Pluss meie klassis suur asjade ellutooja ehk tänu tema eestvedamisele on asjad tehtud saadud.

Ander Austa:

Tundub, et ta teab vahepeal liiga palju, mis on hirmutav. Loodusklassi "Sheldon" (ehitas kõrgtemperatuuril töötava ahju enda garaaži).

Siim Ilves:

Ta on eeskujulikult salliv ja ta austab alati teiste inimeste erinevaid vaateid ja arvamusi. Tõenäoliselt klassi suurim matemaatik. Tepaskendi grupi mataõps vahetus ja uus õpetaja küsis, et kas me kasutasime kümnendas *wmkf-nviev* valemit. Kõik vastasid, et ei meenu, aga Siim teadis seda valemit.

Karin Kamenik:

Karin on 100% mind inspireerinud võtma elus asju rahulikumalt ja pingevabamalt.

Tänu Karinile süvenevad ka minu naerukortsud iga päev, sest temaga koos olles saab kõige üle nalja tehtud. Väga positiivne inimene, haruharva olen kuulnud teda vingumas. *Truly* inimene, kelle kohta saab öelda malbe.

Gerdo Kiipus:

Mega julge, enesekindel. Hea suhtleja, isegi kui mõnes asjas ei nõustu, siis on ikka olemas mingi austus. Ta on pealt näha rahulik, aga on aru saada, et peas käivad töö ja mõtted väga kiiresti.

Karoliina Kotsar:

Klassi au ja uhkus. Oskab oma arvamuste eest seista ja vaidleb isegi õpetajatega. Võib tunduda natuke kurjana, aga tegelikult on lihtsalt kirklik oma seisukoha üle, rõõmsameelne. Väga hea kunstilise käega, bioloogia on 100% tema teema, oskab ka hästi tantsida, sihikindel.

Miia Margarita Kubja:

Hästi vastutulelik ja mõistev inimene. On näha, et oskab oma prioriteete õigesti seada - ei pane ennast enne teisi ega teisi enne ennast. Parim küpsetaja, annab isegi head-paremat koju kaasa (palun tee jälle sünnipäeva moonirulli). Kõige vabama vaibiga inimene. Kui tahab, siis nutab, kui tahab, siis naerab. Tal ei eksisteeri piinlikkust ja küsib tunnis eeskujulikult küsimusi.

Oliver Lemmiksoo:

Tundub vaikne, aga tegelikult on tal palju arvamusi, mille eest oskab vajadusel seista. Kuid ei raiska oma aega mõtetute vaidluste peale. Arutelu teemadel, mis talle korda lähevad, võib väga sügav olla. Oskab valida inimesi enda ümber ja ei lähtu eelarvamustest. Kuidagi maru tihti on erinevate autodega koolis, see on kummaline. Sa olid alati Mareti küsimuste sihtmärgiks ja teadsid ikka kuidagi enamasti vastust.

Isabel Lillo:

Rahulikkus, kui see oleks inimene. Oskab olla *chill* ka stressirohketes olukordades. Nunnupall ja kadestusväärset pruuni nahatooniga aastaringelt. Ilu

toodete osas üks parimatest, kelle poole pöörduda, annab häid soovitusi. Akadeemiliselt vastutustundlik - teeb asjad põhjalikult ja õigeks ajaks ära, hea õppartner. Sulandus meiega nii hästi sisse, et kui Tokko klassilt küsis, kas meie klassi õpilasi on lisandunud, ütlesime kõik, et oleme algusest peale sellise koosseisuga olnud.

Silvia Loorits:

Sa teed oma vankumatu optimismiga tuju alati paremaks. Oled teravmeelne ja sihikindel. Ta on ekstreemselt kannatlik ja arukas. Juuksed alati *on point*. Üks kõige lahkemaid ja toredamaid inimesi, keda ma olen elus kohanud.

Arabella Mainla:

Minu jaoks väga mitmetahuline sõber ehk temaga saab alati südamest naerda, plaanida midagi lõbusat, aga samas ka rääkida olulisematel teemadel, rääkida oma muresid või koos vinguda millegi üle. Samuti Bella on nii abivalmis ja arusaav inimene, et mõnedel teemadel on temaga väga kerge rääkida. Pluss armastan, kuidas ta erinevaid hääli järgi oskab teha haha. Keemias Kirpu lemmiklaps, väga tark ja naljakas tüdruk. Kaunis ja hea stiilimaitsesega, selstkontlik ning väga fun.

Andre-Erik Mikk:

Andre on sportlik ja teeb nalja, tegelikult on ta tark ja kohusetundlik ning suudab vajadusel pidada ka tõsist ja läbimõeldud juttu. Nagu metsavend. Muhe, *down to earth* ja norm ja talle meeldib ajalugu.

Sten Niin:

Nunnu Ninnu. Oskab abistada pea igas õppeaines. Iga tund mängib poistega mingeid mängu ja lollitab, aga hingelt on ikka nohik. Tundub kogukonnaga *tapped in* olevat, nagu ta käiks kohalikus vallamajas mingeid asju tegemas või midagi. Elurõõmus, siiras ja igas olukorras suudab näo naerule ajada.

Erik Nübek:

Sult saab igale küsimusele vastuse, kui tunnis küsida. Alati mõni hea mõte va-

Klassijuhataja Mait Samueli kommentaar:

12LO klass on täis ägedaid, tarku ja ettevõtlikke noori, kellel jagub nii teadmisi kui ka pealehakkamist. Nad ei karda uusi väljakutseid ning võtavad aktiivselt osa erinevatest projektidest ja ettevõtmistest. Selle klassi õpilased oskavad üksteist toetada ning loovad alati sõbraliku ja meeldiva õhkkonna. Nad on abivalmid, hoolivad ja väga toredad inimesed, kellega koos on hea tegutseda. Igaüks neist paistab silma oma tugevuste ja erilise iseloomuga. Nende ideed ja saavutused näitavad, et nad on võimelised tegema suuri ja imelisi asju. Olen kindel, et nende ees seisab helge ja edukas tulevik. Nad on klass, kelle üle võib tõeliselt uhke olla.

ruks. Eelistab pigem tagaplaanil olla, aga ikkagi panustab. Sinuga alati grupidid vahva teha. Väga tegus, lahke ja hea inimene. Klassi tasakaalustaja. Temaga sai alati hispaania paaristööd kergelt ja toredalt ära tehtud. Kohe alguses tuleviku osas siht silme ees. Kõige viisakam nunnupall, põnevate ideedega. Hea kuulaja.

Kirke Ojasaar:

Oskab imeliselt lipikuid voltida. Tema sarkasm teeb igas vestlusest omaette elamuse. Hea huumorisoonega. Alati päikeseline ning ruttad appi, kui kellegi vaja. Mega tegus, otsekohene ja julge. Kummikutega maakas, istub rätsepistes. Iga kord sinu jaoks olemas, head mõtted. Oled alati kursis kõiges, mis toimub. Pole teda kunagi kurvana näinud.

Marie Oras:

Unikaalne mood - kohaliku moemaailma eestvedaja, kultuurne ja lahedate juustega. Iseloomult väga lahke. Tead oma väärtust. Kadestan ta blonde juukseid, väga humoorikas, aura, geniaalsete väljaütlemistega, tõusev täht disainimaailmas, visa füüsikaboss, näeb megakaunis välja.

Mariliis Parts:

Salakaval indiviid, väga loominguline inimene, aitab klassi tegevuste juhtimisega. Väga sihikindel ja töötab selle nimel, et oma eesmärgid täita. Grupitöödes teeb alati asjad ära. Andekas kokk, väga tore millegi üle koos naerda. Alati kallistab. Iga nädal uus *vocal stim*, enesekindel ja tasakaalukas.

Marta Põlm:

Positiivse meelega, nalja saab palju, vahva inimlaps, ausa väljaütlemisega, oskasid klassi ees alati julgelt esineda, seisid õpilaste heaolu eest, huvitub bioloogiast ja kunstist, armas *vibe*, väga rõõmsameelne, kunstihuviline, jutukas ja tore, suhtlejahing, oma õpingutes põhjalik.

Berit Rebane:

Eesti filmimaastiku tulevik. Temast alati palju abi. Ilusad *outfitid*, oskab sigahästi kritseldada, ülihooliv, tema töökus on hämmastav, ettevõtlik naine, filmisõber, hea *podcasti* hää, empaatiline, te-

kitab alati sooja tunde, nunnu, seisab teiste eest, lahedad juuksed.

Kreete Sepp:

Tagurpidi salto on laitmatu, tark neiu, alati olemas, abivalmis, megalahke, kõigi jaoks olemas, sinu ümber lahe atmosfäär, keskendunud õppur, meie klassi modell, tema istekohti ei tohi võtta, mega tore, sihikindel, suudab lahedaid trikke teha, naturaalselt tark.

Luisa Soome:

Lahe roosa kott, sooja südamega, kerge-meelne, saab alati kõigiga läbi, meeskonnajuhi omadused. Ei karda öelda, kui keegi näeb lahe välja. Väga empaatiline, sihikindel, uudishimulik, reaalne *baddie*, ta on lihtsalt nii ilus, võrkpalliboss, imetletav, iga päev ilus soeng.

Luisa Sütt:

Ma armastan tema soenguid. Ausa sõnavõtuga, megalihne suhelda, sihikindel ja asjalik, Kui teda esimese tunni ajal koolis pole, siis ilmselt ta magab. Sotsiaalne loom, sõbralik, suurim äraostja, hoiab lubadusi, vaba, kahe jalaga maa peal, klassi tegevuste esindaja.

Paula Sütt:

Tema sõrmused on kenad, alati valmis kaasa lööma, armas ja tark, kõige *clean-girl*'im inimene, keda ma tean, alati lõbus, igas olukorras mõistev, pürgib unistuste poole, helge hing. See sõbranna, kes tuleb kasvõi hambaarstile kaasa. Ingel, kes on sihikindel, südikas.

Romi Electra Tamm:

Tihti leiab teda joonistamas, loominguline ja ilus, lihtne ühes meeskonnas töötada, mega muusikateadmised, olin su pikkade juuste üle kade, võtad elu rahulikult, loeb mangat, alati naerame koos rumalate naljade üle, suurim hilineja, tundub tore, alati valmis kaasa mõtlema.

Tauno Tamm:

Kuldkiharatega aerutaja, viiking, üdini realistlik, kõige pikem poiss, matas hea, sõbralik, tead oma järgmist sammu, huvitav sellike. Rapuntsel, kui ta oleks olnud mees. Tiimitöös käpp, taibukas, *zone out* 24/7, kui ta koolis, püüdleb eesmärkide poole, sportlik.

Karoliine Torp:

Empaatiline, oskab lohutada inimesi, väga toetav, märkab inimesi, uus Picaso, 100% *mom of the friend group*, kannab rohelist, andekas veebidisainis, *old soul*, pigem kuulaja kui rääkija, loova hingega, *ginger* nr5, armas lilleneiu, hooliv ja abivalmis, töökas.

Hiie Utsu:

Teeb maitsvaid vahvleid, alati valmis jagama oma teadmisi. Pole olümpiaadi, kus pole Hiie. Alati positiivne, meie klassi au ja uhkus, värviline stiil, reaalne geenius, ratsionaalse mõtlemisega, alati valmis aitama, tantsib väga hästi, uus Einstein, temaga on väga huvitav vestelda.

Margareth Veiler:

Suuremeelne klassikaaslane, jõusaaliharrastaja, särav ja nutikas, armas ja lahke, abivalmis, sinu aura muudab päeva paremaks, istub esireas, ilusad sirged juksed, nunnu hiireke, alati sõbralik kõikide vastu, ülihooliv, kiirgab alati positiivsest energiast, armas.

Sten Viin:

Hea esineja laval. Alati leiab sõnu, isegi olukordades, kus teised jääksid sõnakuks. Saab mõistlikku juttu rääkida, parimad ütlused tulevad alati sinult, julge, ei karda ühtegi väljakutset, energiline, muhe sell, naljamees, krooniline lobamokk, naljakas, huumorisoon allikas.

Carmen Visnapuu:

Silmapaistvalt sõnaosav, kerge suhelda, omab kodus loomaaeda. Elav ja ratsutav eesti keele sõnaraamat. Megatark, täielik linnakas otse maalt. Ainuke, kes võib kontrolltööd kirjutada ilma valemiteta, sest ta tuletab need koha pealt ise välja. Armastab porgandeid, valmis aita.

Anete Vozijan:

Jalkaäss, lahke inimene, oskab kuulata ja pakkuda häid nõuandeid, alati valmis aitama, päevitab, megasõbralik ja lahke, kõige nunnum tüdruk, hea loogilise mõtlemisega, rahulik, küsib alati tunnis häid küsimusi, armas stiil, kõigiga sõbralik, arukas.

Lemmikõpetaja Leino Algmaa kommentaar:

80. lennu loodusklassi iseloomustamiseks on kõige parem kasutada nende endi koostatud kirjeldust (kergelt muudetud kujul), mis mulle kirjakastist vastu vaadates jättis kordumatu mulje, just nii nagu nad ka ise ühtse tervikuna seda teinud on. Koostöö selle klassiga on olnud nagu Mendelejevi tabel – täis ootamatuid elemente ja perioodilisi üllatusi. Soovitust puhkuseks võtavad nad kui valku kodeeriva geeniekspressiooni ilmingut – vajalikku, kuid ettearvamatut. Kindlad on nad vaid selles, et elu on nagu kompleksne biokeemiline reaktsioon – alati leiab aset uus katalüüs, mis toob esile uued imed. Niisamuti on tegelikult ka nende endi karakteritega – õigete reagentide kasutamise korral võite saada osa kõigkvõimalikest isikuvarjundidest, mille avastamine selle ühe piiratud hetke jooksul on puhas rõõm.

Iseloomustused klassikaaslastelt:

Merili Aasmäe:

Merili on abivalmis, viisakas ja lahke inimene. Väga hea võrkpallur, ainukene meist, kes kehalises pidevalt servidega punkte oma tiimile teenis. Talle meeldib hommikul koolis putru süüa ning ta on ka väga hea maalija. Alati tervitab naeratades. Vaikne, kuid alati tegus ja imetlusväärse järjepidavusega inimene.

Matvei Balõtšev:

Matvei on ekstravagantse ning raskesti mõistetava, kuid silmapaistva stiiliga multitalentne kunstnik, kes on turbulentsne kui tuul ja žestikuleeriv kui Zeus. Väga enesekindel, tema egost jätkub tervele klassile ning ta suudab oma soovide realiseerida. Väga väljendusrikas ja elutark, suurte teadmistega kunstist, kirjanikest ja muust kultuurielust. Ei karda nalja teha ega irooniline olla. Piinleb matemaatikas, aga suudab seda teha naerdes. Kõige ilusama ja ikoonilisema kõnnakuga.

Teisi Eli:

Teisi on plika, kes teab, mis ta tahab, ning on valmis selle nimel töötama. Julges alati enda ja ka klassikaaslaste eest seista. Väga otsekohene ning parim pinginaaber ever, ei võta asju liiga tõsiselt ja mõistab nalja. Esialgu tundus vaikne ja tagasihoidlik, aga mida aeg edasi, seda rohkem muutus ta sotsiaalsemaks. Väga hea ja kõlava häälega inimene.

Marie-Ann Grigorova:

Marie-Ann on traditsiooniline isamaad armastav ja akadeemiliselt tark neiu. Väga püüdlik ega anna lihtsalt alla. Ei karda ka oma ideid ja arvamusi lauale panna ja neid tugevalt esindada. Mõtleb alati tunnis kaasa ja küsib-vastab aktiivselt. Väga hea käsitöös ja heegeldamises. Ülimalt empaatiline ja hooliv inimene, nagu väike osake säravast päikesekiirest. Kõige ägedamad kõrvarõngad, pehmemaad pused ja kaunid seelikud. Väike päike! Õige Eesti naine!

Lisette Grossberg:

Lisette on vaikne, aga hea südamega ja tragi õppija. Üks vähestest, kellel on

kaua kestnud suhe. Oskab teha päeva paremaks ning on väga armas ja südamelik inimene. Ei ole kordagi välja näidanud, et ma teda tüütaks. Vaikne hall hiireke, aga samas tark ja tagasihoidlik. Temaga rääkisime inglise keele tunnis suuliste ülesannete ajal sageli ka niisama juttu.

Oliver Hanson:

Oliver võib algul jätta hirmsa mulje, aga on tegelikult väga rahulik, positiivne ja naljakas suur musklis kaisukaru. Klassi spordipoiss ja tubli sõudja, kes sõuaks vabalt Eestist Rootsi. Kena naeratusena ja hoiab alati kõigile klassi minnes uksi lahti. Heasüdamlik ja jutukas inimene, osav ka tantsupõrandal. Matemaatikaklassis on tal komme aknast välja hüüda tuttavate inimeste nimesid.

Liisbet Kase:

Liisbet armastab konni ning üllatab pidevalt jutuga, mida ta räägib. Väga positiivse meeleoluga inimene, keda pole kunagi kurvana nähtud. Meie klassi suurim kofeiinitarbij. Talle meeldis väga sea silma ja südant lahata. Tema naeratus on väga armas. Hea joonistaja ning musikaalne ja huvitava riietumisstiiliga klassiõde. Peaaegu kogu aeg on tal kaasas termosega kohvi või tee.

Fred Kihu:

Fred on vaikne ja *nonchalant* inimene. Pigem salapärase, kuid siiski jutukas oma pinginaabritega. Meeldib Clash Of Clansi tunni ajal mängida ning Lukasega on nad lahutamatud. Viisakas poiss, aga võib ka pahandusi teha. Kunstiõpetajale meeldis tema käest küsida arvamust eri maalide kohta, kuigi Fred ise ei tundunud sellest eriti vaimustuses olevat. Vaikne ja sportlik klassivend.

Lisandra Kulp:

Lisandra hoiab omaette ja väärtustab privaatsust, kuid temaga suheldes on ta elav päikesekiir. Väga abivalmis ja lahke inimene, kelle konspektide eest jääb igavesti võlgu. Meie klassi raudne naine, kes iluvõimlemises aina kõrgemale jõuab. Annab sellist ema *vibe'i* ning on ülimalt tubli ja ettevõtlik. Väga stiilne ja

südamlik inimene. Matemaatikaõpetaja sõnul Keitlini heledam pool.

Grettel Mirell Kutsar:

Grettel Mirell on väga elav inimene, kellega on alati meeldiv rääkida. Talle meeldivad poliitika ja reisimine. Tulevane päästja – hetkel vabatahtlik päästja ning naudib seda väga.. Sattusin kord õnnetuspaigale ja päästeametisse helistades tuli kohale Grettel, keda ei tundnud algul äragi. Hea naljasoonega ja julge tüdruk. Tal on autodega täielik ebaõnn olnud.

Pärt Luukas Leinart:

Pärt Luukas on kõige abivalmim klassivend, heatahtlik ega kritiseeri kunagi, süda alati õiges kohas. Väga hea plaanide tegija ja transpordi organiseerija, tabelite ning slaidiesitluste koostamise meister. Väga elutark, ettevõtlik ja sõbralik inimene. Viitsib autoga koju viia ning tal on alati aega jutustada. Korraldab palju klassi asju ja teeb ka vabatahtlikutööd. Jutukas ja alati valmis aitama.

Mohana Lepp:

Mohana on mega hooliv ja laia silmarin-giga tüdruk, kes on lojaalne ja alati toeks, kui on raske. Üks esimesi meist, kes sai load kätte. Bioloogias väga tugev ning üldiselt väga tark inimene. Fashionista ja jutukas klassiõde, kellega on alati tore rääkida. Sõbralik ja toetav ning on alati olemas, kui abi vaja.

Marii Merisalu:

Marii on ülimalt tark ja heatahtlik inimene ning Ahhaa vabatahtlik. Väga hea matemaatikas ja inimene, kelle poole pöörduda, kui abi vaja. Väike ja armas, aga samas väga lõbus ning nakkava naeruga. Kui tuleb üles mingi teema, mis teda huvitab, siis ta enam vait ei jää. Tõstab alati tuju. Skibidi tsässon.

Liselle Michelson:

Liselle on ülimalt hooliv ja heasüdamlik inimene, kes tahab teistele ainult head ja on vajadusel alati toeks. Väga sõbralik ning meeldiv vestelda, aitab vabalt ka täiesti võõraid inimesi. Tõeline kangela-ne. Hea tantsija ja alati hea vestluskaaslane. Väga konkreetne ja enesekindel

Klassijuhataja Kaija-Liisa Jaadla kommentaar:

Kolm aastat 12ME-ga on olnud nagu Ameerika mäed, peadpöörivate vahepalade, ühiste võitude, samas parajalt pineva kulgemisega. Selles klassis kohtusid rahulikud vaatlejad ja impulsiivsed katsetajad, boheemlik loomingulisus ning muidugi meditsiinklassile omane süsteemsus ja täpsus. 12ME-d võiks iseloomustada liikumine ühest äärmusest teise. Näiteks oli neil kombeks mõnel klassiõöl timmida jõulupeo etteastet kuni viimse detailini, aga siis jälle söösta kärestikulisele jõe, seigelda lausvihmas või turnida hilisel õhtul kirikute tornides. Täielik kaos ja hämmastav täpsus korraga – see ongi minu 12ME.

neiu, samas hästi tore ning abivalmis inimene. **Britten Pedaste:**

Brittenil on suur armastus hobuste ja vinüülplaatide vastu. Särava iseloomuga inimene, kes pigem on vaiksem, aga siiski sotsiaalselt väga aktiivne. Väga abivalmis ning vajadusel nõus oma autoga sõidutama. *Chill* ja *down to earth* inimene. Kauni naeratusega hobustearmastaja, sportlik ja rõõmus. Väga hea veepudelite täitja ning tulevane *life-long* sõbranna. Kõige mõistlikuma suhtumise ja parima suhtlemisoskusega inimene, keda tean!

Pille-Riin Pensa:

Pille-Riin jagas alati kaasõpilastega oma huvitavaid teadmisi ning segas kõige rohkem õpetajale vahele. Meie klassi üks targematest kui mitte kõige targem. Väga õpihimuline ning alati mõtles tunnis kaasa. Oli üks neist, kes õpetajate küsimustele alati vastas. Hea meele- ga aitab klassikaaslasti õppimise ja teemade selgitamisega. Viisakas, jutukas. Tal on väga hea aju.

Airiin Pentsa:

Airiin – rääkimine hõbe, vaikimine kuld. Väga vaikne, kuid akadeemiliselt ülimalt tubli inimene. Kui ta räägib, siis on seda alati tore kuulda. Väga armas, hooliv ja heasüdamlik neiu, kes pole kunagi pahandust teinud ning käib alati koolis. Tark ja tagasihoidlik inimene, kes teab rohkem, kui välja näitab. Samas hästi tore ja sõbralik klassiõde.

Keitlin Saar:

Keitlin võib jätta endast pigem vaiksema mulje, kuid väljaspool kooli on ta sõbralik ja avatud inimene. Väga südamlik tüdruk ning matemaatikaõpetaja sõnul Lisandra tumedam pool. Sportlik ja rahulik inimene, kellega suheldes tuleb välja tema hooliv ning tore iseloom. Jätab endast tagasihoidliku, kuid sooja ja meeldiva mulje.

Merille Saare:

Merille näeb maailma vist kuldse retrii veri silmade läbi, tema iseloom on pehme ja sõbralikult mänguline nagu retrii veril. Mitteametlik klassiesindaja, kes suudab klassi kokku võtta ja teised kuulama panna. Tegus töömesilane ning väga sihikindel ja hooliv inimene. Räägib ilus kaunitar. Näeb alati vaeva, et neis tüütutes etteastetes oleks meil midagi teha. Enamasti mõtleb välja midagi nii laheda, et pole isegi nii õudne/piinlik osaleda. Inimene, kelle kohta saab tulevikus 100% mõne uudise peale öelda: “Ta oli gümnaasiumis minu klassis!”

Helmi-Liisa Soosaar:

Helmi-Liisa ilmub kooli korra täiskuu ajal, müstiline kui vampiir. Vaikne inimene, aga väga ilusa naeratusega – isegi õpetaja Ülle ütles, et naeratab harva, aga kui ta teeb seda, siis see on väga ilus. Rahulik, kuid julge. Jätab endast salapärase, kuid armsa ja sooja mulje.

Mirtel Tombak:

Mirtel on tulevane poliitik või nõunik. Väga julge, avatud ja jutukas inimene, kes armastab maailma avastada. Alati rõõmus, naeratus näol ja nakkava naeruga. On palju üksi reisinud ning tema elu tundub tõeline seiklus. Väga kindel selles, mida teha tahab, ning tegeleb aktiivselt oma huvidega. Sõbralik ja energiline klassiõde.

Lukas Tõnisson:

Lukas on laia muskulaarse ehitusega tark ja rahulik vend, kuigi teda on lihtne *ragebaitida*. Meie klassi investor, kes arvatavasti kolib kunagi USA-sse. Teeb kõvasti trenni, jälgib toitumist, on tõeline jõuksirott ja *alfa male*. Väga töökas, eriti matemaatikas. Frediga lahutamatud. Rahulik, sportlik ja sihikindel klassi- vend.

Robert Täht:

Robert on humoorikas ja väga julge inimene, kellel on alati kavalad naljad varuks. Tulevane droonioperaator ja meie klassi muskel. Üllelt küsib pidevalt paberit, pole matavihikut vist olnudki, vajadusel ehitab endale ise sirkli ja joonlaua ka. Vajadusel oskab olla tõsine ja hooliv inimene. Ma usaldaksin teda kunagi Eesti kaitseministriks. Omamoodi naljade ja kohutava käekirjaga. Õpetaja Ülle vaieldamatu lemmik.

Rihard Valk:

Rihard on vana rahu ise ning väga sooja ja aktsepteeriva iseloomuga kutt. Saarlane ja meie klassi tuletorn. Väga hea trummar, kes käib peale kooli ekstra harjutamas. Vaiksem inimene, kuid samas naljakas ja vaimukas. Ei ole teda kunagi paanikas nähtud. Rahulik ja musikaalne klassivend, kelle seltskonnas on alati mõnus olla.

Helen Veede:

Helen on naljakas ja ekspressiivne tüdruk. Teab väga palju meigist, moest ja pidudest. Julge, enesekindel ja otsekohene inimene, samas ka väga lõbus ning jutukas. Kaunis ja püüdlük neiu, kes näeb alati ülimalt *put-together* välja. Sõpradega väga lõbus ning kirjandite puhul konkreetne. Jätab endast alati enesekindla ja särava mulje.

Marleen Vink:

Marleen on meie klassi küünetehnik oma äri- ga. Väga omapäraste arvamuste ja ideedega inimene, kes suudab isegi õpetajaid üllatada. Tegelikult väga tark, kuid ei suuda kaua keskenduda ning teeb tunnis hea meelega nalja. Üliägedad juuksed, mega hea stiil ja parim küünetehnik Tartus. Tegi meie klassist meie klassi. Kui Marleen poleks hakanud igas tunnis omi asju ajama ja Ülle segama, poleks meie klass see, mis see on praegu. Oskab igat teemat hästi kommenteerida ja arendada.

Lemmikõpetaja Ülle Puusepa kommentaar:

Armsad 12ME õpilased. Iga klass on omaette lugu. Teie klass on lugu kasvamisest. On olnud tagasihoidlikke alguseid ja julgeks sirgumisi. On olnud neid, kes on alati vastanud, ja neid, kes on leidnud oma hääle alles aja jooksul. Iga samm, olgu see väike või suur, on olnud oluline.

Teie seas on olnud sihikindlaid töötajaid, kes ei ole alla andnud ka siis, kui kõik ei tulnud esimesel korral välja. On olnud hoolivaid ja heasüdamlikke kaaslasteid, kelle vaikus rääkis rohkem, kui sõnad seda suudaksid. On olnud ka neid, kes tõid klassi naeru, ootamatuid mõtteid ja elurõõmu.

On olnud hetki, kus matemaatika tundus lihtne, ja hetki, kus see tundus raske. Kuid just nende hetkede tõttu on sündinud areng, visadus ja arusaamine, et tõeline väärtus peitub pingutuses.

Te olete väga erinevad inimesed ja just see ongi teie tugevus. Igaüks teist on andnud sellesse klassi midagi kordumatut. Õpetajana on mul olnud privileeg näha teie teekonda, kuidas te olete kasvanud, õppinud, eksinud, naernud ja muutunud. Soovin, et te kannaksite seda hoolivust, visadust, huumorit ja julgust endaga edasi ka tulevikus.

Ärge unustage ka klassi kõige müstilisemat õpilast Oskar Nugist. Õpilast, keda ma ei kohanud kordagi, kuid kelle tööd pidin siiski parandama.

Tuult tiibadesse, kallid 12ME!

Eesti Noortepealinn - mida see päriselt tähendab?

Liisa Pae

Võibolla on olnud kuulda, et iga aasta pälvib üks Eesti linnadest/valdadest Eesti Noortepealinna tiitli. See on tiitel, mis tunnustab linna kui noortesõbralikku keskkonda, mis aktiivselt arendab noortevaldkonda ja hoiab noori tähtsal kohal. See aasta oli pingeline võistlus kolme erineva koha vahel: Saue vald, Pärnu ja Tartu, kuid lõpuks sai auväärse tiitli ikkagi meie linn. Tore on ju küll: saame võidutseda ja öelda, et oleme noortesõbralikud, aga mis on selle kõige taust? Kas midagi muutub?

Mida see päriselt tähendab?

Tiitli saamine on tore asi ükskõik mis valdkonnas, aga muudatused algavad üldiselt sellega kaasnevast. Tavaliselt on Noortepealinna tiitli juures kõige rohkem välja toodud rahalist auhinda, milleks see aasta on 30 000€. Raha on ikka tore ja antud summa tundub päris suur, kuid tegelikkuses võib see päris kiiresti justkui ära kaduda. Tartu on aga Eesti mõttes suur linn ja jaotub kiiresti paljudesse kohtadesse: Exten-

tevolikogudel, noorsootöö keskustel. Seetõttu on iga sent, mis jõuab tagasi noorsoo kätte, samm Eesti tuleviku poole. Iga sent motiveerib aina enam üht noort, üht noorsootöö töötajat, üht lapsevanemat, üht poliitikut tegema otsuseid meie kasuks. Jah, selle rahaga tõesti ei saa automaatselt lasteaiale uut mänguväljakut, koolile uut tehnikat või võimaluse korraldada tasuta üritusi, aga see annab motivatsiooni. See raha näitab meile, et pole alla antud, vaid meis on veel usku, mis meid kõiki edasi kannab.

Kui varasematel aastatel on olnud Tartu noortel võimalik taotleda rahastusi, siis see aasta antakse välja kuni 1000€ vaba raha kätte noortele, kes korraldavad üritusi juunist detsembri alguseni. See on ainulaadne viis tuua ellu mõni idee, mis võib sul kuskil lausahtlis juba pikemat aega istuda.

Lõppkokkuvõttes toob raha peale motivatsiooni kaasa ka tegusid. Noortevaldkonna asutused on

Tartu noorsootöö

Nagu eelnevalt mainitud on Tartu seotud paljude erinevate noortele mõeldud programmide ja asutustega. Nende aktiivne koostöö ja noortesõbralik keskkond on ka põhjuseks, miks Tartu on Noortepealinna tiitli pälvinud. Mida aga päriselt kõik need ägedad programmid ja asutused igapäevaselt teevad? Annan kiire ülevaate!

Extended - Tartu 2024 Extended on Euroopa Kultuuripealinna tiitlist välja kasvanud noortele pühendatud programm, mis annab noortele lõunaestlastele võimaluse võtta osa projektidest, töötubadest, rahvusvahelistest kogemustest ja korraldada ka ise üritusi. Iga aasta võetakse programmi grupp noori ja hetkel on käimas juba Extendedi V lend. See on olnud noorte seas väga populaarne programm, mis iga aastaga on vaid edasi kasvanud ja arenenud. Tänu Extendedile on juba mitukümme noort saanud kogemuse kirjutada projekte, leida sponsoreid, tut-

ded, Noortevolikogu, Noorsootöö Keskus, linna haridusosakond ja veel mitmesse kohta. Mitme koha aktiivse osaluse tõttu saab iga asutus vaid väikese osa kogurahast ja võib tunduda, et see ei kanna vilja, kuid lugu pole nii.

Iga raha noortevaldkonnale ükskõik mis maailma nurgas on ikkagi raha noortele ehk meie kõigi tulevikule. Viimastel aastatel on riik teinud kärpeid paljudes valdkondades, millest eriti rängalt on kannatada saanud noortevaldkonnad. Raha on vähem nii Eesti Õpilasesinduste Liidul, huviharidusel, koolidel, noor-

järgneva aasta jooksul korraldamas ägedaid üritusi ja tegemas huvitavaid tegusid ning seda kõike kindlasti rohkem kui varasematel aastatel. Kusjuures töös on isegi noorte poolt välja pakutud uus külakiik! Parim viis meelelahutust leida on aktiivselt jälgida netis Kultuuriakna ja Huvihariduse veebilehti, mis pakuvad iga suguseid võimalusi ja kogemusi nii Tartus kui ka Lõuna-Eestis. Samuti on tark jälgida eelnevalt mainitud asutuste sotsiaalmeediasid, kus on välja toodud kõik ägedad tegevused!

vuda meediakorraldusega ja teha kõike, mis käib ühe ürituse korraldamise juurde. See on unustamatu viis saada eluks vajalikke kogemusi ja tutvusi harival, kuid ka meelt lahutaval viisil.

Tartu Noorsootöö Keskus - Tartus on juba aastaid tegutsenud ka noorsootööle pühendatud keskused. Noorsootöö Keskus on koht, kus noortel on võimalik vabal ajal saada tutvusi, salvestada *podcaste*, mängida lauamänge, teha omaloomingut, leida abi või lihtsalt olla omaette ohutus noortele pühendatud keskkonnas. Keskus võimaldab noortel

tasuta veeta aega neile loodud alal, kus on alati olemas noorsootöotajad, kes on alati valmis igat noort oma võimete piires aitama. Samuti korraldab Tartu Noorsootöö Keskus ka suviti töömalevaid, mis võimaldab motiveeritud noortel suve jooksul teha tööotsi, mis ei ole vaid raske rügamine, vaid viis leida kogukondi ja meelelahutust. Tartus on keskusel kolm asukohta: Lille, Annelinn ja Ilmatsalu noorte- ja kogukonnakeskused.

Tartu Noortevolikogu - Tartus on olemas ka poliitilise kallakuga, kuigi apoliitiline ühing Noortevolikogu. Kuid mida see tähendab? See tähendab, et Tartu noortel on võimalik saada kaheaastane mandaat, mille jooksul on võimalik kujundada noorte elu läbi iga võimaliku aspekti ja teha noorte hääle kuuldavaks kõrgematel tasemetel. Kuigi Eesti noortevolikogud toimivad üldiselt sarnastel viisidel nagu ka reaalsed volikogud, siis noorterversiooni nendest eristab see, et ei esitata kindlaid erakondi ega ideoloogiaid, vaid fookus on ja jääb noortele. Noortevolikogu liikmed võivad olla erakondade liikmed, kuid peavad neid kahte osa mingil määral eraldi hoidma ja erakonna otsustest olenemata ise käituma alati noorte huvides. Noortevolikogu liikmed võtavad osa volikogu komisjonide istungitest, käivad ise istungitel, suhtlevad poliitikutega, avaldavad noorte arvamusi kõrgemal tasandil ja teevad kindlaks, et noored ei ole vaid sõnad poliitikute paberitel, vaid meie tulevik, keda toetame ja hoiame. Ka Noortevolikogu korraldab üritusi, kirjutab aramuslugusid ja teeb endast parima, et tuua linna ellu päris muutusi.

Mis edasi?

Tartul on Eesti Noortepealinna tiitli abil erakordne võimalus kandideerida ka Euroopa Noortepealinnaks. See tähendaks meie linnale ja ka kogu Eestile veelgi stabiilsemat noortevaldkonna arengut ning ka rahastuse kasvu. Samas ei ole kõik aga nii lihtne, kui tundub. Olenemata praegusest tiitlist on Tartul aeg

astuda veel mitu olulist sammu enne, kui väärime üle-Euroopalist tiitlit.

Üks punkt, mis on viimasel ajal tähelepanu pälvinud, seostub Tartu Noortevolikogu tööga. Paljudes Eesti volikogudes on kasutatud formaati, kus antud linna/valla noortevolikogu saab komisjonides linna elu otsustamisel peale sõnaõiguse ka ühe ühise hääle. Poliitikas rõhatakse, et noorte häält võetakse kuulda, aga hääleõiguse olemasolu kinnistaks noorte koha ühiskonnaliikmetena ja võimaldaks Noortevolikogul tuua linna ellu veelgi rohkem muutusi, mis parandaksid noorte elukvaliteeti. Hääleõigus on varasemalt olnud juba Tallinna, Kohtla-Järve ja Toila noortel ning see on nende tugevust ja aktiivsust kogukonna elus vaid kasvanud. Peale õiguse laiendamist ka Tartu noortele, on Tartu Noortevolikogul koostöös teiste Eesti noortevolikogudega plaan luua ametlik üleriiklik seisukoht, mis võimaldaks igal Eesti noortevolikogul võtta KOV-i tööst hääleõiguslikult osa. Kui me tahame noortevaldkonnas silma paista ka Euroopa tasandil, siis Tartu Noortevolikogu leiab, et hääleõigus on järgmine loogiline samm.

Kuid mida saab teha üks tavaline Tartu noor? Mida saad teha, et homme oleks ühe noore jaoks parem kui tänane või eiline? Minu vastus? Ole noor! Noor olemine Tartus on osa võtmise erinevatest üritustest, käia noortekeskustes, avaldada oma arvamust igal võimalik viisil, olla aktiivne ning teha kõike, mis paneks ühe kurja vanamammi ütleva, et noorus on hukas, sest vaid nii saame tuua muutust ning näidata maailmale, et noored on osa meie elust ja noorte ignoreerimine ei kahjusta vaid neid endid, vaid ka vanemaid generatsioone.

Juba Aristoteles ütles, et noorus on hukas ja kui noorus on hukas olnud juba paar tuhat aastat, siis miks mitte traditsiooni jätkata ja veel valjemini noorte eest võidelda.

Ägedad üritused!

Tartu armastab noori! Seetõttu on vaja ka välja tuua mõned toredad üritused, mis on sellel aastal toimumas nii Noortepealinna kui ka kõige muuga seoses.

Tartu rannapidu - Unistad juba suvest? Kindlasti. Aga oled ka kunagi unistanud päikeseloojangu ajal sõpradega rannas olemisest, lõkke ümber, mojito-klaas käes, varbad liivas? Kujuta veel ette, et samal ajal käib hea muss, inimesed mängivad võrku. Pimenedes hakkab muusikal veits tümpsu juurde tulema ja peagi tuleb lavale üks meie aja kuumimaid artiste. Seda kõike saad kogeda juba õige pea Tartu rannapeol esmakordselt meie kalli Emajõe ääres juunikuus.

KUS? - KUS?-festival on juba paar aastat suve lõppu märkiv meeleolukas noortele pühendatud ürituste, esituste, töötubade, pidude ja kõige muu kogum! Läbi KUS?-i on võimalik teha, luua, leida kõike, millest unistada oskad. See on õige ja nooruslik viis öelda suvele head aega!

Teater - Tartu on peale noortelinnaks ka teatrilinn! Pidevalt toimuvad erinevad etendused igal pool üle Tartu mitme erineva teatritrupi esituses. Võta sõber kaasa ja mine teatrisse! Või kui tahad hoopis ise teatrit teha, siis tulemas on ka Vanemuise Kollaste Kasside suvekool, mille jooksul on noortel võimalik professionaalsete näitlejate juhendamisel lüüa kaasa ühes lavastuses.

Extended - Iga aasta on Extended programmi noortelt oodata mitmeid huvitavaid üritusi. Kindlasti soovitan hoida silma peal nende sotsiaalmeedial!

Kõik muu - Tartu on ja jääb värvikaks linnaks. See on koht sulle, mulle, nii noorematele kui ka vanematele ja kõigile meie ümber. Tartus ei jää tegevustest puudust. Tähtis on kasutada ära nooruspõlve ja võtta osa igast võimalikust võimalusest!

FUN FACT - Sellest artiklis on sõna "noor" kasutatud 100 korda.

Iseloomustused klassikaaslastelt:

Toomas Adojaan:

Rokib ägeda piraadivuntsi ja habemega. Tundub, et on 24/7 kanepit suitsetanud. Tom vist ei tea, kus ta on ja kes ta on, aga alati teab kõike. Kõik on kadedad ta sisemise rahu üle. Suudab igas tunnis magada.

Ingrid Hiimäe:

Küsib ajaloos alati asju, mis on järgmisel slaidil kirjas. Igas aines saadavad õpetajad olümpiaadidele. *Girl boss* konkreetsest. Klassi suurim korraldaja, võttis enda kanda kõik klassisisesed rahakogumised, hingelt ettevõtja ja boss. Valmis iga hinna eest klassi parimate istekohtade nimel võitlema.

Rudolf Hollo:

Oskab ennast igast olukorrast välja viigurdada ning ei karda seista oma tahtmistest eest. VÄGA ekstrovertne. Aitas alati kõiki klassikaaslasti ja oli valmis kõiges osalema. Ta teab, kuidas klass kokku ajada ja alati tuju tõsta. Kui kohale ilmus, teadis ikka kõiki vastuseid.

Hanna Juhkam:

Megahea käekirjaga ja korralikud konspektid. Meister autojuht, viib kõik Tallinnasse ja toob elusast peast tagasi. Hanna on nii kaunis ja töökas, tal on alati konspekt olemas. Mega tark ja nii nii ilus tüdruk. *Outgoing*, aga väga hooliv.

Hugo Kansonen:

Laenas ühiskonnas õpikut, *lifesaver*. Reisimise aeg hoolitseb kõigi ohutuse eest. Muhe vend, kes oskab imehästi eesti keelt. Nohik, aga halb mälu. Valvas meie üle *#kansonensecurity*.

Siim Kesküla:

Hoolitseb, et kõigil oleks teispäeviti kõhud täis. Ei karda tundidest puududa, kui "tähtsamat" teha on. ChatGPT on ustav kaaslane. Sõi nuudleid kraanikau-

sist esimesel klassipeol. Koolis väga ei käi, aga kui on, siis keegi ei tohi ta kohta ära võtta, muidu see on süsteemi muutmise. KFC ustavaim klient.

Hans Kits:

Väga *unproblematic* ja tark, iga füüsikatund teda kiusati, pandi pikendusjuhe kotti peitu talle. Tal on mitu erinevat autot.

Kristjan Kivirand:

Ilus auto, sina ja Steven liiv olete *best duo*. Vaikne ja tark.

Uku Kuusik:

Loodan, et su lõpukirjand oli sama *fire*, kui see üks, mis tunnis ette loeti! Kitarist mitmetes bändides. Oskab igale masinale audiosüsteemi peale ehitada. Jõle naljakas ja tark vend, kuigi talle ei meeldi seda tunnistada. Geenius lihtsalt. Nii lai silmaring ja nii isikupärased projektid. Meie oma John Lennon, oskab oma muusikaannet igas teemas ära kasutada.

Liispet Leemet:

Nunnupall. Alati oli valmis aitama (kui ise ainet oskas), rõõmupall, kes alati naeris ja tegi nalja. Kui sul on vaja *brainroti* kuulda, siis küsi kindlalt temalt. Kes on tähelepanelik, tegus, sihikindel, rõõmsameelne, õiglane ja kaunis nii väljast kui seest? Jah, loomulikult on see Liispet, tema peale saab alati kindel olla, rühmatöödes on ta asendamatu!

Alan Erik Lementa:

Mataõpetaja ähvardas Alanile roosa vihiku osta, kui ta ise endale uut vihikut ei muretse järgmiseks tunniks. Enneolematu naistemees. Ei karda ekstreemseid otsuseid teha. Uue siilisoenguga on väga kuum välimus. Loobib võimlas tuhvleid. Hilineb alati tundi ja miskipärast ei meeldi Maarikale eriti.

Lauri Lepisk:

Maamees. Siiani meeles, kuidas talle repsil tuimalt jahu ja vahukoort pähe löödi, vaene Lauri on ise nii *sweet* ja tubli. Julges ajaloos telos olla ja *Block Blast* mängida. Tulevane talupidaja ja ettevõtja.

Madis Liiv:

Retsilt hea maitsega vend. Käib ringi ja teeb kõigile silmad ette ja tuttavatel jätab naljadega suu ammul. Ropendab palju, aga hea soome keeles. Suur aitäh, et meid 3Ds päästsid, see lamp ajas meid hauda.

Steven Liiv:

Tema jaoks peaks dressid olema aktsepteeritav riietus aktusel, sest teksad on *no go*. Ta sõidab alati rattaga kooli.

Mirtel Marjapuu:

Nunnupall tõesti, ta oli vahest *lost*, aga alati armas. Hoolis kõigist, kes talle lähedased ja ta inspireerib mind, et olla rohkem *hard-working*. Mega sportlik ja suudab kõigiga läbi saada.

Elis Merimäe:

Kõige suurem hamstriarmastaja Eestis, imeline õpikaaslane, käisime vist see aasta üle 5 korra koos mulle mingeid asju otsimas Lõunakast (olid super nõustaja). Tohutult tark ja haritud naine. Tunnis on selg sirgu ja küsib kõige huvitavamaid küsimusi. Väga heasüdamlik. Multitalent. Hoidis klassil silma peal ja tegi megaägeda üllatuse meie lausetest. Loominguline ja samas väga ratsionaalne.

Mirko Mets:

Kõige madalama häälega mees, kes on suur kui mägi. On nõus teiste nimel telgist väljas magama ja külmetama, heade põhimõtetega mees. VÄGA DEEP VOICE. *Nonchalant final boss*, nii äge vend tõesti. Väga suured lihased.

Klassijuhatajate Maarika Mõtsa ja Katrin Tikko kommentaar:

12. tehno on tõeliselt omanäoline seltskond – erilised noored, kellest igaüks toob klassi oma näo ja energia. Nad on tugevad, siis kui vaja, ning on suutelised ühise eesmärgi nimel kiiresti organiseeruma. Nende tugevuseks on "teeme ära" suhtumine, mis aitab ka keerulisemad ülesanded lõpuks edukalt lõpule viia. Samas oskavad nad olla ka parajalt laisad, leides alati aega puhkuseks ja naljaks. Eriti jäävad meelde need ühised seiklused praktilal rinnuni heintes orienteerudes ja puuke korjates. Klassijuhatajate meelest olid klassi tõelisteks *highlight*'ideks jõulupeo kavad, kuhu pandi alati palju loovust, energiat ja julget pealehakamist. Just sellistel hetkedel tuli kõige paremini välja nende ühtehoidmine ja eriline klassivaim. Koos on nad loonud toetava ja sõbraliku keskkonna, kus igaüks saab olla tema ise. Selle klassi erilisus peitub nende siiruses, koostegemise rõõmus ja oskuses elu nautida. Gümnaasiumiaastad on neid kindlasti palju õpetanud ja ees ootab kindlasti veel palju ägedaid saavutusi.

Saara Normak:

Hea kekakaaslane, et kõigi raskuste üle vinguda ja naerda. Nii äge stiil ja alati armas *hairstyle* selle kõrval, tagasihoidlik, aga tegelikult megatark. Teda sa tahad enda tiimi, kui on jooksvõistlustes.

Marta Nõmmela:

Väga meeldiva iseloomuga naine. Enne eksameid ja töid küsib eriti palju küsimusi. Kõige ilusam naine ever. Marta võttis põlvist nõrgaks iga kord, kui teda nägin. Tõsiselt ilus (ka seest). Väga palju tunnis ei räägi, aga kui midagi ütleb, siis saab alati pihta.

Janeli Orason:

Lennukate ideede ja suure südamega imeline ÕE juhatuskaaslane, vahva füsatuutor, aitas kooli sisse elada ja tegi matatunnid naljakamaks. Kõige eestvedaja ja hoolitseja. Ei suuda ette kujutada, kuidas üks inimene saab nii palju ära teha ja siis ise ka veel elada. Kõige ilusama stiiliga naine meie klassis. Ei lase kellelgi endale ei öelda. Hädaldas palju. Janeli on mega tark ja aitas alati kõiki. Samal ajal suutis ta olla realistlik ja ütles ausalt välja asju. Klassivanem põhjusega, on põhjus, miks tehnod üldse kuskil on.

Pärt Palgi:

Rääkis vähe, aga alati ausalt. Jõudu, jaksu, julgust! Vana rahu ise. Tema peamine eesmärk koolis on süüa ja siis natuke õppida ka. Kõige lähedama *stand-up* komöödiaga mees, keda kuulnud olen. Muidu palju ei räägi, aga see, mis ta suust väljub, on puhas kuld. Meeldib bussiga sõita. Maaliinide suur austaja.

Berit Paumets:

10. klassi praksis võitlesime orienteerumas sääskedega koos. Veidi tagasihoidlikum, aga kui tundma õppida, on väga lahe isiksus. Innustab teisi uusi asju proovima. Vaikne tüdruk, aga aitab alati, kui vaja. Seiklushimuline ja seltsiv.

Markus Purge:

Aitasid mul esimesel päeval füsa ja inka klassi üles leida, aitäh. Muutis oma soengut kõige rohkem gümna jooksul.

Laura Anni Rahuoja:

Nunnud juuksed ja kampsunid. Tegeleb hästi palju kirjandusega. Oskab iga inimesega vestlust arendada. Suur õde kõigile, alati hoolitses teiste eest, et neil oleks kõik hästi ja kuidas ta aidata saab. *Real life care bear*. Kui vaja mõni õpetaja ära rääkida, siis ta oskab. *Sweetheart*.

Tauri Raid:

Sinu ja Sveta vestlused teevad iga kord matatunni paremaks, su juuksestiilide muutust on vahva jälgida. Kõige rohkem puudumisi klassis. Uue soenguga kõige seksikam *ginger*, keda näinud olen. *Relaxed*. Kui vaja õpsi tööd segada, siis leidsid õige inimese.

Marten Rajang:

Suurim Monsterifänn eales, tubli tantsutaja. Sõpru on tal igast ilmakaarest. Suudab magada igas ainetunnis, olgu õpetaja ükskõik kui range. Ei maga.

Lene Raudsepp:

Koos sinu ja Beritiga praksil orienteerumine oli vahva. Alati väga heatahtlik ja sooja südamega. Talle meeldib palju raamatuid lugeda. Nii loominguline ja nii tark, tema intellekti taset ei saavuta keegi. Eesti keele *final boss* ja alati oskab aidata. Andekas kunstnik.

Otomar Saare:

Võrkpallis ei taha tema servile ette jääda - võib tervist kahjustavalt mõjuda. Ägeda stiiliga. Elab koolile kõige lähemal, aga ikka hilineb. Konservatiivne. Ma arvan, et ta on kõigile silma jäänud siin koolis, *handsome fella*. Hansu suurim kiusaja.

Maris Sabre:

Väga hästi kursis oma tugevuste ja nõrkustega, mis teeb tema ülimalt intelligentse indiviidi. *Effortlessly* hea kõiges. Kõik klassikavad on tema eestvedamisel teoks saanud. Sõbranna, kellega saab arutada kõige unikaalsemaid „*Would you rather...*” küsimusi. Maris on nagu päike – alati soe, särav ja teistele energiat andev. Lisaks on ta ilus nii seest kui väljast, kandes endas siirast rõõmu ja head tujut, mis nakatab ka teisi.

Ken-Evert Tobre:

Meie oma Ivo Linna, kes teeb terve klassi eest nalja. Jõulukava päästeingel. Alati kõige geniaalsemad ideed ja the most out of pocket guy, keda elus kohtad (heas mõttes *obviously*). Genereerib paremaid ideid kui kõik Al-d kokku. Parimate slaidiesitluste sepp, suur esineja ja ürituste keskpunkt.

Kadi Tõnisson:

Tohutu laiade teadmistega, aasta aega Ameerikas õppinud. Väga hea loogilise mõtlemisega, sest ajaloos ei pääse ükski ebaloogiline mõttekäik ilma selgituseta mööda. Rahvatantsija, tark, Kirpu favorite. Laulab, tantsib, maadleb, õpilasesinduses, *the list goes on*. Ta liitus meiega aasta hiljem, aga oli täpselt see, mis meist puudu oli. *Social butterfly*.

Sander Usar:

Gümnaasiumi lõpus vahetas oma stiili ja hakkas järsku palju rohkem inimestega suhtlema. Väga ootamatu pööre, kuid väga julge ja lahe temast. Pole varem rääkimas kuulnud, aga siis järsku muutus jutukaks.

Margaret Uudevald:

Positiivne ja töökas, lahedad teadmised ja ideed, tore meeskonnakaaslane. Vaikne, kuid tohutult tark. Kui keegi teine ei oska õpetajale vastata, siis ta ikka teab.

Robin Valk:

Väga hea maitsega. Karvased käed. Iga päev oli viisakas fit seljas, ei näinud teda kunagi dressides.

Emma Karliin Vidder:

Hellekas: “Sul on nii lahedad juuksed täna, väga ilusti lokilised.” Emma: “Aitäh, ma pesin neid.” Võrkpallur, kes servib jõhkralt. Väga sooja südamega naine. Hingas võrkpalli ja võrk teda. Igas olukorras hea seltskond.

Steven Vätsing:

Rahvaralli äss ja sinna otsa veel peamehaanik. Väga lahe vend, kellega drifti vaatama minna, sest oskab igale küsimusele vastata. Esmapilgul näeb välja ainete tarvitajana. Iga kord, kui õpetaja temaga rääkis, oskas ta väga hästi vastata.

Lemmikõpetaja Helle-Mari Märtsoni kommentaar:

12TE on omaette fenomen. Meil on olnud nii naljakad ja huvitavad tunnid kolm aastat, et olen ka ise teie kõrval õppinud palju. Ma loodan, et ka teie jääte mäletama neid hetki, kui me pidime lihtsalt väikse pausi võtma õppimisest, sest nii naljakas oli ja lõkerdasime naerda. Peale selle olete te kõik nii ägedad inimesed, intelligentsed ja huvitavad, soojad ja sõbralikud, hoolivad ja siirad. Mul on tunne, nagu oleksin teid juba kaua tundnud. Teie klassil on minu südames üks kindel ja turvaline koht. Olen väga tänulik, et sattusin just teie klassi õpetama. Kui kohtume, siis plärame, eks!

Iseloomustused klassikaaslastelt:

Sass Adojaan:

Suurepärase kunstiandega rahulik ja muhe inimene, kes kuulab alati ära. Lisaks on ta meister ka IT-valdkonnas, magamises ja hokis. Temaga on kerge suhelda isegi siis, kui teda väga hästi ei tunne.

Arabella Arro:

10. klassis käis Arabella päris tihti oma vaba kehalise tunni ajal Lõunakeskusest sooja leiba ostmas. Pika söögivahetunni ajal nägime välja nagu vaeslapsed, kes leiba ja vett söövad. Ta on ka salapärase, kuid täpne, tark ja abivalmis ning ei karda küsida täiendavaid küsimusi.

Magda Leena Barkalaja:

Kunstihiing, kes torkab silma enda ilusate lokiide ja roosade sädelevate crocs'ide poolest. Särasilmne ja päikseline bassist, kellega võiks bändi teha küll. Kõige rohkem segaduses.

Neleri Grossberg:

Alati varustatud huvitavate faktidega lisaks ulatuslikele köieveteadmistele, mida on valmis teistega jagama. Temal ideedest puudust ei tule, sealhulgas gruppitöös. Huvitavate soengutega geograafiageenius!

Jan Erik Hermann:

12KU suur filmimees, monteerija ja youtuber. Halloweenil tuli kooli riides teise klassivenna Erikuna,

pealtnägijaid nähti naeru kätte suremas. Jääb meelde enda naljadega ning jänese poisina, kes sattus Lottemaalt Tammesse.

Lee Holm:

Enesekindel inimene, kes ei kardavaldada arvamust ega esineda teatrilaval, sealhulgas ülihealauluhäälega. Teiste sõnul suurima potentsiaaliga tulevikus kuulsaks saada.

Emily Hurt:

Klassi päike ja aktiivne multitasker, kes hoiab klassi infoväljas, kajastab praktikaid, panustab õpilasesindusse ning naerab kõigi naljade üle. Mitte keegi pole Emilyt kordagi kurjana näinud.

Janeli Jakobson:

Vaikne ja häbelik, justkui veel avastamata pärl, kuid oli tugev raamatutöodes. Tagasihoidlikust iseloomust hoolimata on ta hea rääkija klassi ees. Temast võib vabalt kuulud kirjanik saada.

Johannes Jürgens:

Andekas, sportlik, *nonchalant*, naljakas ja täis üllatusi. Tegi ära suurima *glow up*'i kolme aastaga - 10. kl piltide pealt pole enam äratundagi. Varem ei jõudnudki kooli, nüüd on kohal pool tundi varem ja kolm tundi pärast tunni lõppu ka.

Grete Kajo:

Igal pool õigel ajal kohal. Suurepärase kaardilugeja, imetlusväär

ne rallisõitja ja suur autohuviline. Ta on ka väga huvitav selle poolest, et ralli pole kõik millega ta tegeleb - ta on ka suur teatrifänn, kuid tark ka matemaatikas. Mitmekülgne ja soe inimene!

Agnes Kuura:

Oskab suhelda kõigiga ja lausapakatab elurõõmust. Isegi õpetajad jäid sellega vahel kimbatusse. Loominguline, suure naeratusega, esteetiline ja siiras. Kui Agnesel peaks mõtted otsa saama, siis on maailmalõpp!

Eleonor Laas:

Hooliv, sooja südamega, aktiivne ja ettevõtlik. Pühendab kõigele palju aega ja energiat koolielu täiustamisele ning jõuab sealhulgas igale poole igal hetkel. Lisaks sobivad ta riided talle alati valutult. Tema maitse on imetlusväärselt šikk.

Laura Lomp:

Tugeva, võimsa ja sügava lauluhäälega, ennustatakse tulevaseks muusikalistariiks. Enesekindel baddie. Lisaks sellele on ta ka tubli vabatahtlik AHHAAs. Nakkava naeruga.

Johan Lõnsu:

Muhe, siiras ja naljakas. Tark eriti matemaatikas ja ajaloos. Õpetaja Marvin Laidna sõnul *street-smart*. Lisaks ka osav luuletaja, kuid teab peast ka Ameerika presidente.

Klassijuhataja Liina Nageli kommentaar:

Nad on ilusasti jälginud kooli deviisi, sest võimatu on leida mõnest kooliüritusest pilti, kus poleks vähemalt ühte neist peal. Nad sobivad väga hästi lavale, sest esiteks on nad andekad, aga peale selle nad ka hoolivad sellest, mis nende ümber toimub. Ükskord arenguvestlusel ei andnud tagasisidet mitte mina, vaid õpilane analüüsis mind ja jagas soovitusi. Võrratult isepäised. Nad panevad tähele, mis on õige ja mis on õiglane. Praktikal viisin nad sohu, nii et jalad märjad ja papud porised, pärast seda lasin sääskedel neil pureda. Sellest ei olnud ikka küll, sest peale seda käskisin järgmisel päeval teha vihma käes mitmetunnist giidituuri. Vist on mulle andeks antud, aga mine tea. Igatahes jääme üksteisele hästi meelde.

Marta Mia Meier:

Tark ja abivalmis. Tema oli see, kelle poole pöörduda keemia ja füüsikaga. Alati annab endast parima, toetab kaaslast ja on igal esinemisel kohal. Rõõmurull, alati nii rõõmsameelselt riides.

Mariin Palts:

Hea riietumisstiiliga uustulnuk, kes sulandus kenasti seltskonda. Enesekindel ja pidutseja. Saksa-maa Erasmus projekti lemmik reisikaaslane.

Loore Poll:

Jutukas, kuid ka hea kuulaja. Sümpaatne ja laia silmaringiga eriti ajaloo. Tark matemaatikas - ei tea, kui palju teadmisi tema pähe mahub. Ei karda ka väljakutseid.

Elo Rahman:

Kui kultuur oleks inimene, oleks see tema. Hea laulu- ja juhtimisoskustega. Kui Elo ei laula, siis päike ei paista. Tõeline eeskuju, kelle järgi enda võroka juuri meeles pidada.

Keiri Rebane:

Aktiivne sportija, mägede vallutaja. Kõige ettevõtlikum ja seiklusihimulisem. Tema juba nii kergelt põnevatest plaanidest ära ei ütle.

Mileen Reiljan:

Julgeb erineda teistest ning teab, mida tahab, ja on valmis selle nimel pingutama. Põneva muusikamaitsega filosoof. Kui ta kotis pole šokolaadi ja Red Bulli, siis see pole Mileen!

Marian Siimus:

Ilusa hingega ilus inimene, pärg peas, kleit seljas, ratas kõrval, mataõpik kotis ja tantsupoos valmis - parim kirjeldus säravast Marianist. Hoolas ja abivalmis igas

olukorras.

Stiven Sikut:

Aus ja sümpaatne ärimees, kelle salajane talent on klaverimäng. Vinge soenguga pahviks löömisel ekspert, otsustas lõpusirgel hakata lokke kandma. Usin tervitaja, kes peidab lolluste taga väga viisakat poissi.

Iti Triin Telling:

Nunnupallist kunstnikuhing, kes ilma "ohtliku lennuta" on justkui hunt ilma h-ta. Lepatriinude sõnuja, kes ajaloo tunnis alustas lausa lepatriinukolooniaga. Nakava naeratuse ja laheda stiiliga.

Erik Tens:

Kui Erik otsustab karjääripöörde teha, siis hoidke piip ja prillid! Selist talenti ei tohi raisku lasta. Parim pianist. Kui ta killu maha paneb, siis seda oodata ei oska, aga ega sa pettu ka.

Andreas Trumm:

Pidev hiline mine ei takistanud teda 11. kl praktikal mitmekilomeetrist ringi mereni ja tagasi jooksmas. Visa spordimees, kelle üle saab tulevikus uhkustada, et vot temaga sai olla samas klassis. Klassikaaslastele jääb ta meelde sellega, kuidas ta repsimisel Käärjät mängis.

Alesja Turovskaja:

Skämmikindel, intelligentne ja hooliv neiu, kellel ajaplaneerimist pole küll enam vaja õppida. Tal on alati kohustuslik kirjandus õigeks ajaks läbi loetud ja tema käekirja on kõik õpetajad vähemalt korra kiitnud.

Karoliina Ulmand:

Tema tasakaal kooli ja töö vahel on imetlusväärne. Julgeb avaldada arvamust ja küsida ning oskab

saada igale poole: DJ-puldi taha või hoopis heade tulemustega kooli sisse. Tal on potentsiaali karjääriks sotsiaalvaldkondades.

Grete Vaher:

Tohutult võimsa lauluhäälega, kuid annet on tal igas valdkonnas, sealhulgas kokanduses. Paistis silma oma tublide õpitulemustega. Miks küll teda ainult üks kord solistina kuulda sai?

Rami Vaher:

Põneva eluviisi ja hea suhtluskusega inimene. Julgeb eksperimenteerida juuksevärvidega. 12. klassi vältel on tal olnud juuksed roosad, rohelised ja lillad. Hingega asja juures, valmis oma higi ja pisaraid Tamme lehekeste vahele poetama.

Mirtel Vanari:

Jutukas ja otsekohene, paistis silma otsekohesusega ning alati valmis soovitusi andma. Suurim Hispaania fänn. Klassi ema, mis tähendab, et ta on ka hea lohutaja. Autofänn, kes oskab ka hästi matemaatikat.

Laura Liisa Viitkar:

Moeikoon, kes leiab aega ka orkestriks ja teiste ära kuulamiseks ning nõu andmiseks. Temaga on tore rääkida erinevatel teemadel; väga põneva eluga inimene.

Lee Õunapuu:

Üliarmas Lõuna-Eesti magusas mullas sirgunud õunake, tõeline kultuuriinimene, kes on ka hea laulja. Tõi rõõmu teistele oma kampsunite ja pusadega, näiteks kui ta mõnel suvalisel sombusel teisipäeval traktoripildiga pusaga kooli tuli.

Lemmikõpetaja Marvin Laidna kommentaar:

12KU üllatas mind oma teadmistejanuga. 12KU mõtles alati kaasa, küsis küsimusi ning tihti tekkisid meil spontaansed arutelud mingi ajaloolise sündmuse osas. Klassis oli turvaline õhkkond, sest erinevaid arvamusi julgeti välja öelda. Samas oli klassis suurepärase distsipliini, sest õpiti ise ja lasti ka teistel seda teha. Ma läksin 12KU klassi tundidesse alati hea meelega ja ootusega. Minu aeg koos 12KU-ga oli küll lühike, kuid see-eest väga meelde jääv. Ärme ole õnnetud, et see läbi sai, oleme õnnelikud, et see juhtus.

Iseloomustused klassikaaslastelt:

Lisette Leopard:

Väike, aga võimas! Kui keegi oli klassi süda, siis see oli Lisette. Oskab kogu aeg meid sündmustele tirida. Oli vaja kell 1 öösel hapukoort minna ostma, õnneks hapukoor polnud ülemisel riulil, nii et ulatus selleni.

Alvar Liigus:

Wise old mentor tüüpi biit. Tuli aastakese hiljem, aga see oli täiega väärt seda. Kõige armsam inime, keda tean. Sõbralik, vapper ja abivalmis.

Anna-Maria Lüdikainen:

McDonald'si queen, Alexi boss. Alati lõbus, aga raskustele alla ei anna kange iseloomuga. Harrastab vehklemist, kuid ise on hästi sõbralik ja südamlilik.

Marta Maastik:

Ilus, armas, musirull, nunnupall. Sellist empaatiavõimet oleks endalgi vaja. Kõige mõnusam auto, mille kõrvalistmel suvel istuda. Harrastab põrandatele magama jäämist.

Marii Malva:

Väga hea huumorimeelega, hästi otsekohene ja aus. Südamlilik ja töökas, kõigiga suhtleb avatult ja teeb oma olekuga päeva rõõmsaks. Kõik mälestused, mis mul temast on, on kõik meelde jäävad, kuna ta on nende kolme aasta jooksul muutunud mulle väga kalliks inimeseks.

Holger Meerits:

Summeli hirm. Tormakas, teeb liiga kiirelt otsuseid, hakkamasaja, uhke. Sõbralik. Temaga on hea sügavatel teemadel arutleda, oskab kaasa mõtelda ja rääkida.

Sebastian Mumm:

Nunnupuuks. Päikesepoiss - aus, avatud, tark, õiglane, näeb kõiges paremat poolt. Kust sellised tulevad?

Sander Nikulin:

Õpetanud järjepidevust. Kunstnik. Suurte silmadega - terve maailm on nendes silmades.

Reinhold Omel:

Käisime Viljandis ja tema nägu oli plakati peal. Käib koolis, kuis jumal juhatab, aga somehow on ikka targem kui mina.

Natalia Panova:

Väga vastupidav ja motiveeritud õpilane. Ta tabab sihtmärki. Relvaga. Hästi tore klassikaaslane, tark.

Joonas Pilt:

Järjepidev pianist. Mängib pikki lugusid peast - no nii 30 minutit. Räägib vähe, naeratab saladuslikult.

Otto-Marten Planken:

Osta Audi, parandamist naudi. Viskab kolmeseid paremini kui Eesti koondis. Ta on alati kõigi jaoks olemas ning aitab teistel teemadest aru saada.

Joonas Podekrat:

Kõige flegmam tüüp. Suht savi kõigest, aga saab imelikul moel hästi hakkama.

Lisette-Amanda Pulk:

Professionaalne tantsija ja "the worm" tantsusamm on äge. Muidu vaikne, aga tantsides särab ja naeratab.

Katarina Reinhold:

Max naljakas. Ehmub, kui vara hommikul isegi liiga valjult "tere" öelda. Pidas kõne iseendale, kui mata töö õnnestus. Teda on huvitav kuulata, oskab kaasahaaravalt jutustada.

Enriko Saan:

100km sõitu, et õhtuks linna tulla ja öösel tagasi, pole mingi probleem. Mersusid rohkem kui ülejäänud Põlva peale kokku.

Naomi Maria Šamber:

Väga distsiplineeritud neiu. Tulemu-sele orienteeritud. Südamlilik, armastab korda. Narema hakkab, paneb kõiki rõõmustama. Lahke.

Marin Emma Teller:

Loome- ja reaaliinimene, ta ei allu autoriteedile. Kass, kes kõnnib oma pead.

Ott Tera:

Kui tellid Oti, saad ka Taneli. Ja vastupidi. Suure südamega noormees. Väga armas ja empaatiline spordipoiss. Tugevate põhiväärtustega, hea huumorimeelga. Ta on väga tark ja äge ja tore! Alati valmis teisi kaasama ja hästi sõbralik.

Klassijuhataja Eneli Libliku kommentaar:

12IT klass on hea huumorimeelega ühtehoidev kamp "Lammas Shaun" multikast – igaüks omanäoline, nutikas ja isepäine tegutseja. Põhimõtteliselt hea huumorimeelega röövlibande. Neid iseloomustavad südamlikkus, töökus ja abivalmidus ning tugev väärtustunnetus. Vajadusel oskavad hoida kokku, toetada üksteist ja tegutseda ühise eesmärgi nimel. Unustamatu ja lihtsalt ülitore klass. Minu inimesed.

Tauri Ummik:

Hilineb 95% ajast, vist on ummikus alati. Sõudmises väga kõva. Sügava sisuga. Väga vaikne, aga kui hakkab rääkima, teab jube palju.

Karl Martin Veski:

Kõrveküla REPRESENT! Kõige külastatuim koht Kõrvekülas Grill/saunameister. Meeldejääv valgustehnik. Väga südamlik ja abivalmis.

Tanel Vilper:

Kui keegi oli klassi nägu, siis see oli Tanel. Esindas meid kõikjal, inimesed teadsid meid, sest Tanel alati andis sellest neile teada. Meie klassi "issi". Rüütli kõige tuntum inimene. Rõhu ralliäss, kel puusad nagu Shakiral.

Karel Laas:

Tagasihoidlik, aga tark. Väga arukas ja stabiilne. Alati valmis aitama. Meeldib kõigile.

Kaspar Laanes:

Väga viisakas tegelane. Koolielus on pidevalt käpp sees nii muusikaalselt kui olümpiaadide näol. Tark mees kindla sihiga. Ta on olnud igas valdkonnas aktiivne (muusika, olümpiaadid, üldine koolielu, abivalmis õpetajatega ja õpilastega).

Liisa-Lotta Laan:

Käib iga päev trennis, aga ainult selleks, et Bryce McBride'iga samas hoones olla. Särtsakas, seltskondlik ja naeruhimuline. Tema juba varju ei jää. Alati valmis tegudeks, teeb kõike ruttu ja arukalt, väga töökas ja ei raiska aega niisama. Tark tüdruk, kes proovib välja paista mitte nii tark.

Alex Aagussaar:

Klassi hää, teda oli ikka kõikjal kuulda. Väga lihtne oli aru saada, kus tund toimub. Ei jäta murega hätta ja üritab aidata nii palju kui oskab. Temaga rääkides muutub meeleolu alati paremaks ja suudab luua sellist vaimset heaolu. Meie klassi maskott.

Sander Alekand:

Tagasihoidlik, aga nutikas ja sportlik. Matat oskab, autoga sõita mitte nii väga. Vahetu ja aus. Mõtleb alati seda, mis ütleb. Ei oska petta. Lihtne ja kindel ja sõbralik. Tema peale saab loota.

Angeliina Andritskaja:

Parim makaronisalat, ingliahäälega ja hea seltskond. Igal alal andekas. Kaunis ka. Väga sügava sisuga tüdruk, aga lihtne, justkui igauhe naabriprika, kellega on koos hea olla.

Mirtel Eks:

Peidus on veel palju. Sõbralik ja heas mõttes omapärane. Sügav sisu, rõõmus meel. Arukas ja teisi hoidev.

Saskia Lee Hainsoo:

Otsib siiani enda kullapada. Tal on alati keel sõlmes ja mõtleb vahvaid eestikeelseid väljendeid. Kui ta on keskendunud, siis ei maksa teda torvida, võib hammustada. Muidu rõõmsameelne ja särtsakas.

Andre Jaanikesing:

Käib koolis harva nagu kuuvarjutus, aga kõike oskab väga hästi. Ükskord ütles, et kardab, et ütleb midagi lolli - tegelikult on üks targemaid ja intelligentsemaid. Mingi guru vist.

Richard Järvis:

Teab arvuteid. On rõõmsameelne, kiirustab tihti ja see on kuidagi naljakas. Hea semu. Teda saab usaldada.

Marcus Ariston Kikerpill:

Tugev, tundub esialgu uhke. Kui jutule saad, siis on lahe tüüp. Naeratab harva, nagu tuleks päike välja. Oskab küsimustele vastata väga arukalt, on vist päriselt ka raamatuid lugenud.

Kaari Kingo:

Aktiivne tegelane koolielus. Pole kohta, milles tal poleks käpp sees. Ta on alati igal kooliüritusel kohal. Kaari on alati olnud minu silmis kõige südamlikum inimene meie klassis, kes on alati abiks kõigile, ning lööb igal sündmusel üliaktiivselt kaasa.

Ilja Kulak:

Räigelt nutikas ja eeskujuks matas. Tüüp sai akadeemilisel testil üle 90. Läheb elust läbi nagu nuga võist. Tundub hästi lihtne "oma poiss", tegelikult on mingi megatalent. Hästi sõbralik ja lahe tüüp.

Andri Kõrgesaar:

Salapärane ja vaikne jõusaalihunt. Proovib alati vastata ühesõnaliselt. Tugev, aga naeratus on hell.

Lemmikõpetaja Mathias Mõttuse kommentaar:

12IT - räägime faktidest. Nuutsaku sauna mahub vabalt ära 25 sõbralikku inimest. Pelmeenid grillil ei tööta - esimene aasta õpetas, teisel aastal juba teadsime. Sport ja pillerkaar saavad käia käsikäes, samuti rõõm ja kurbus, väike edevus ja rahulikkus ka. Autod meile meeldivad, nendega on rõõmu ja muret, peamiselt siiski toredaid seiklusi. Eriti palju toredust pakuvad INIMESSED, kes on autode sees, jalutavad nende ümber, pildistavad neid või räägivad neist. Selles klassis on natuke draamat ja palju armastust. Suure armastusega paraku käibki kaasas natuke draamat, nii et kõik on vähemalt minu silmis okei. Ma täiega siiralt ootan juba 5 aasta pärast ja 10 aasta pärast toimuvaid kokkutulekuid ja igasuguseid muid kokkupõrkamisi elu jooksul - teid on võimatu unustada!

Prantsuskeelne pentagramm

Anni Ambos

See oli minu viimane võimalus.

Viies mai, õues paistis päike, linnatänavatel hüplesid varblased ja vaatamata Karlovale omasele maagilisele eksterjööridele, oli maja minu ees tegelikult päris tavaline. Krunti ümbritses kõrge hekk, mistõttu võis tänavalt maja näha vaid läbi raudvärava. Mina seisin aga juba päris ukse taga, käsi rebasekujulise koputi peal.

Kui ma seda tööd ei saa, võin ma samahästi esimese laevaga Antarktikasse sõita. Vähemalt oleks mul lumes sumpamise näol suveks mingit tegevust.

Töö kirjeldus oli tundunud paljutõotav: "Kodukontoris tegutsev ettevõtja otsib suvehooajaks aktiivset ning otsustusvõimelist assistenti. Tööülesannete hulka kuuluvad kalendri haldamine ja kokkusaamiste korraldamine (sh. nende ettevalmistamine), nimekirja põhjal materjalide hange, dokumentide ülevõtte jne. Huvi korral võtta ühendust Matteus Sângega, telefoninr. ...". Lahke häälega meesterahvas vastas minu kõnele ning vestlus sai kokku lepitud tänaseks tema kodukontoris. Ainus vajalik dokument oli CV, mis mu kotis tiksus. Siin ma siis olin.

Koputamisele vastati peaaegu kohe. Kõrgesse krunni seatud punaste juustega naine, kes meenutas ühte mu õpetajat, avas ukse ja kutsus mind sisse. Naine tutvustas end kui Marta, minu loodetavasti tulevase tööandja abikaasa. Ta tundus kena, rääkis, et tema mees pingutab mõnikord tööga üle ja eelistab seetõttu kodus toimetada. Me ei läinud kaugele maja sisemusse, kui naine ühe ukse ees peatus. Marta teatas, et veidra plaani tõttu saab siit kolme erinevasse ruumi, mis on kõik muudetud kontoriks. Kõigest paariminutilise majasviibimise jooksul oli mulle juba jäänud silma kolm asja:

1. Martal olid teravad lõikehambad. Ikka nõelterasid, mitte lihtsalt natuke defektsed. Need ulatusid

üle tema alumise huule.

2. Kuigi maja oli sisustatud tavapäraselt, olid kõigi akende ees kardinaad ja lisaks paistsid klaasid olevat tumendatud.

3. Esiukse seespoolsel küljel rippus hiiglaslik pentagramm tundmatute sümbolite ja kahtlaselt vereplekilaadsete laikudega.

Hüpotees – minu töövestlus pidi toimuma vampiiriga.

Mul oli loomulikult õigus. Mees, kes mind klassikalises kabinetis suure puust laua taga ootas, kandis tumepunast ülikonda, reväärile kinnitatud perekonnavapp. Ka tema teravad hambad ulatusid huulte peale. Mustad sorakil juuksed raamisid vampiirile omast lumivalget nägu ja sõrmustatud käsi koputas eemalolevalt vastu lauaplaati.

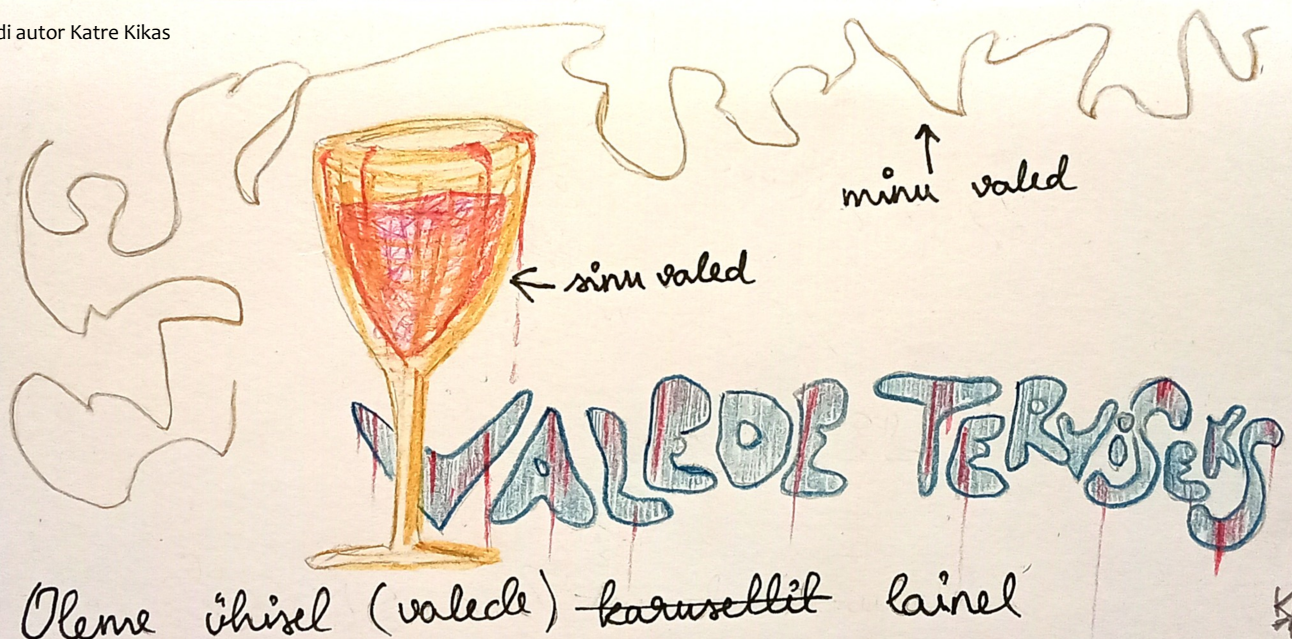
Ma istusin ega kavatsenudki oma plaani muuta. Mul oli jätkuvalt tööd vaja. Fakt, et ma olin valmis pool oma elust assistendi koha eest kokku valetama, kehtis endiselt. Ma nõjatusin mugavas tugitoolis taha ning tegin pähe näo, mis minu arvamuse kohaselt ütles: "Ma olen lugenud "Intervjuud vampiiriga" ja võin seda vabalt päriselus läbi teha".

Vampiir Matteus alustas üllatavalt siidisil häälel tavalistest küsimustest. Mis on minu haridusalane taust ja millised minu töökogemused. Kas ma oskan aega planeerida. Kuna saaksin kooli kõrvalt alustada ja kas lühike etteteatamisaeg sobib mulle. Vastasin kõigele nii positiivselt kui võimalik ja tegin komplimendi Matteuse taga rippuvale esivanema portreele, kes võis vabalt olla Vlad Teibasseajaja ise.

Siis algas kummalisem osa, mille eest Matteus isegi vabandas.

Mees võttis sahtlist põletatud puittahvli, mis kujutas kahte pentagrammiga ringi ja neid ümbritsevaid helen-

pildi autor Katre Kikas

davaid märke.

“Oskad sa mulle öelda, mis see on?” küsis Matteus, libistades tahvli minu ette. See lõhnas lavendli järgi. Heitsin pentagrammidele korraliku pilgu ega lubanud ärevusel tõusta. Ma pean selle töökoha saama!

“Prantsuse keel.”

“Mhmh.” Matteus paistis vastusega rahule jäävat. “Kujuta ette, et leiad minu tööruumist sabapidi lühtri küljes rippuva hiire, kes sosistab kreekakeelseid ettekuulutusi. Mida sa teed?”

“Jätan hiire sinna, kus ta on, ja pakun talle igal pärastlõunal kalakujulist kreekerit.”

“Väga hea.” Matteus naeratas, nii et tema tulipunased huuled tõmbusid ähvardavaks irveks. Ma naeratasin vastu.

“Mis on sinu lemmikraamat?” esitas mees järgmise küsimuse.

““Carmilla”,” vastasin kõhklemata. Matteuse kulmud kerkisid, kuid heameelest, mitte üllatusest.

“Mul on rõõm kuulda, et me oleme samal lainel. Üks viimane küsimus on mul veel, kuigi ma arvan, et sa oled selle koha jaoks lausa loodud. Kas sa suudaksid seda korrata? Näiteks mõne tüütu ametniku juuresolekul?”

Nüüd sattusin ma segadusse, kuid andsin endast parima, et blufiga jätkata. 10-eurone tunnipalk oli juba peaaegu minu oma. “Mida Te sellega täpselt mõtlete? Mida korrata?”

“Valetamist.” Matteus tõusis ja astus vitriinkapi juurde. “Ära saa minust valesti aru. Sinu valetamise oskused on hiilgavad, parimad, mida ma tüki aja jooksul näinud olen. Ma lihtsalt võtsin sel hommikul ühte omatehtud segu, mis kõik inimeste valed nagu kuldniidi nende pea kohale hõljuma paneb. Minu silmade jaoks, see tähendab. Töö on sinu, kui sa seda endiselt soovid. Ma tahaksin aga teada, kas sa oleksid nõus kõrvaliste isikute ees sama meisterlikult valetama. Ma pole kindel, kas vampiirist maag keset Tartu linna oleks kõige sobilikum uudis, eriti, kuna mu äri on siin tuule tiibadesse saanud.”

Matteus võttis kapist pudeli kahtlase punase vedelikuga ja kallaskaks klaasi täis. Ühte pakkus ta mulle. “Ära muretse, see on kõigest punasesõstramahl. Mis sa ütled?”

“Ma olen nõus. Kuna ma alustada saan?” Tõstsin klaasi üles, lõin selle Matteuse omaga kokku ja võtsin lonksu. See ei olnud kohe kindlasti punasesõstramahl.

Minu Tamme

Eleonor Laas

Tamm... tammepuu, tammeleht, tammejuur, tammetõru - ei teagi nüüd, kes ma täpselt olen. Ühel hetkel kõik, teisel hetkel vist ikkagi õrn ja habras leht, samas on minus palju indu, unistusi ja ka uhkust - öelda, et olen peagi Tartu Tamme Gümnaasiumi värske vilistlane, on ikka paganama hea tunne.

Nooruse 9 ei ole pelgalt hoone, see on kodu, meie Tamme, õppeasutus, turvaline koht ja paik, mis paneb pingutama, aga samas hoiab ka hellalt. See on koht, kus kõik pisikesed tõrud saavad tugevaks, targemaks ja tammelikumaks.

Meie tamm pesitseb ilusas paigas. Siin on mõtte-ruumi - suur põld, mis aatriumi akendest silma paistab või teise korruse rohelistes toolides enne lõunauinakut viimaseks vaateks jääb. Põhimõtteliselt on kogu kõrgem haridus võimalik omandada ühel tänaval, vahest ehk hea koht töökski. Need tarkust täis hooned meie kõrval innustavad nii mõnelgi pilvisemal päeval pingutama, et ka kord ise omandada kõrgharidus. Ära ei saa unustada ka Coopi viineripirukaid, mis nii mõni teinegi kord on enne õhtuseid orkestri- või näiteringiproove uue energia sisse andnud. Meie kooli sees on nii palju ruumi, et mõelda, õppida, puhata ja naerda.

Vahel on tunne, et paljud saavad vaid veerandi sellest kogemusest, mida Tamme pakub. Meie kool annab võimalusi, kogemusi, teadmisi ja rõõmu, kui vaid ise oskad selle suures koolimajas kinni püüda. Igal koolil pole nii palju võimalusi õpilaste ideedega kaasa minna, kui on seda minu kogemuse põhjal pakkunud Tamme. Alusta bridžiringi, tee bändi, loo oma näitus, korralda noorteüritus – aga palun, lase mõttel lennata. Kuuldes kooliaastate jooksul inspireerivaid kõnesid nii paljudelt vingetelt inimestelt, paneb ennastki pingutama, et kord ise olla see, keda Tammesse rääkima kutsutakse.

Aitäh... aitäh, et ma sain olla mina ise, kogeda kõike ja õppida kõigest. Õpetajate soojust on täis terve maja, igaühe oma viisil. Nii palju inimesi ja sõpru ümber, kellel on uuratult palju õppida. Minu uusi seiklusi jäävad saatma uued teadmised ja teised tammetõrud, küll aga mainimata ei saa jätta direktori lõpupikniku mõtteteterasid, vilistlasballi olustiku, Helleka-Meldre-Marvini mälumänge, draamakursust, lavaleastumisi, laulmist, orkestrimelu, kultuurikohvikut, ühistantsimisi, kõiki kallistusi ja tutvumislaagrit, millest üks pöörane seiklus alguse sai. Aitäh, Tamme!

Head lendu!

Anonüümne Vares

“Talv on tulekul,” teadis vana ja tark Öökull. “Kuidas nii,” imestas Noor Lind, justkui poleks ta terve oma elu rännuaega oodanud, “alles läksid kõik puud nii ilusasti õide ja lõhnasid nii võluvalt.” “Küllap õitsevad ja lõhnavad nad tulevalgi aastal,” lohutas Öökull. “Alles õppisin ma siin Metsas lendama,” meenutas Noor Lind. “Küllap lendad veel paljugi,” lohutas Öökull, kes armastas oma tarkusi korrata. “Alles sain ma teie sõbraks,” jätkas ikka Noor Lind. Nüüd jäi Öökull vaikselt, meel lõi härdaks, lõpuks kordas: “Küllap sõbraks jäämegi.”

Ega Öökull isegi teadnud enam, kas ta Noort Lindu lohutab või ennast, vaikis rahulikult. Ei ka Noor Lind enam kõnelenud. Talle oli alati Öökull meeldinud, kuigi pidas teda üpris veidraks. Vana lind ju ainult öös, kui kõik on pime, maailmas ringi käib. Ei ta naudi päeva ilu, vaikselt ning rahulikult istub, laulab ainult öös. Teab nii palju, elukogemust tal küllalt, ent räägib ainult mõistusõnu. Noor Lind ikka mõtiskles, miks on küll Öökull selline, kui teine teda viimaks katkestas: “Varsti teelet minek sul, mine, soovi Metsale head aega, nii on parem lahkuda.”

Noor Lind juba tundis Öökulli keerulist juttu. Ükskord oli Noor Lind küsinud Öökullilt, kes see Mets selline on. Öökull oli selle peale vastanud: “Mets on igaühe jaoks erinev. Maailmas on Metsi palju ja ükski Mets pole kõigi jaoks samasugune. Minu Mets on taevas, puud ja põõsad, mida olen näinud ning mis olid siin ka enne mind, ka sõbrad, loomad, kes mu elu jooksul õpetanud mind. Ka sina oled osa minu Metsast, sest ajast, kui sattusin su oksale.” Ei mõistnud toona Noor Lind veel Metsa olemust, kuid uskus, et küllap kunagi saab aru. Et nüüd oli Noor Lind juba vanem ja hakkas tasapisi mõistma, mis või kes see Mets küll on, läks ta oma sõpradele rääkima, et varsti lendab tema esimest korda kaugele Lõunamaale.

Esmalt otsis Noor Lind üles sõbra Orava. Orav oli Noore Linnu naaber, nõnda nad ka tutvusid. Kevadel, kui Orav oli leidnud üksiku linnupoja oma oksalt, õpetas Orav talle enda elutarkusi: armastust ja sõprust. “Oravad on targad loomad, me armastame toitu, mis me leidnud Metsa seest ja rõõmustame, et see meie teele sattunud,” oli Orav toona rääkinud, “armastame kõiki, ei me halba taha kellelegi. Sina, semu, oled väike veel, pea meele alati: on sõber tugevam kui vaenlane.”

“Ma lendan varsti Lõunamaale,” rääkis Noor Lind nüüd uhkelt. “Mis sa seal teed?” päris Orav, kes polnud kunagi Lõunamaal käinud. “Otsin uusi sõpru,” vastas Noor Lind, kes tegelikult ise ka Lõunamaast eriti palju ei teadnud, “Öökull rääkis, et seal on alati suvi ja hästi soe ning hoopis teistsugune Mets.” “Kas seal ka palju käbipuid on?” küsis sõber huvitatult. Noor Lind seda ei teadnud, kuid tal meenus, et Öökull mainis ku-

nagi mingisuguseid kookospähkleid, ja ta vastas Oravale: “Käbide kohta ma ei tea, aga seal on hästi suured pähklid – suuremad kui mina.” Nüüd oli Orav huvitatud. Ta mõtiskles natuke ja siis päris edasi: “Kas seal Lõunamaal siis talve tõesti polegi?” “Öökull niimoodi on rääkinud,” vastas Noor Lind. Orav teadis Öökulli tarkust – kui tema juba kord midagi ütles, siis küllap oli see ka tõsi – ning lubas: “Tead, sõber, tänavu mul juba varud kogutud, kahju oleks raisku lasta, jään veel siia. Järgmine aasta tulen sinuga Lõunamaale kaasa, lasen Kopralt mulle puidust tiivad meisterdada, küll tema juba oskab. Suurte pähklitega metsa, kus on alati nii soe ja palju toitu, pean ma ise nägema.” Oi, kuidas Noor Lind selle peale rõõmustas. “Tule jah, koos on lõbusam,” tal polnud endal nii head mõtet tulnudki, “lähen räägin kohe Kopraga, tahab ta ehk tulla isegi!” Nõnda jätsid Noor Lind ja Orav selleks aastaks hüvasti ning jäid ühist seiklust ootama.

Teel tammi poole märkas Noor Lind metsas jooksvat Jänest. Küll lippas jänes kiiresti, nii et Noor Lind lennateski vaevu kannul püsis. “Tere, Jänes!” hüüdis Noor Lind lootuses, et Jänes peatub. Jänes ei peatunud sugugi, vaid joostes hüüdis: “Pole aega rääkida, vaja ruttu liikuda!” “Ma lendan varsti lõunasse, tuln head aega ütlema!” käis Noor Lind ikka peale. “Head aega!” vastas Jänes, kel oli alati kuhugi kiire.

Nõnda jättis Noor Lind tegusa Jänese rahule. Kõik olid ikka kiitnud Jänest, kes terves Metsas kihutas, igale poole lidus ja kõikjal aina tegutses. Nõnda oli ka Noor Lind varasemalt mõelnud, et küll tegija ka kõike jõuab. Nüüd aga hakkas Noorel Linnul Jäneseest hoopis kahju: vaene loom aina jookseb ja jookseb, kuid päralt iial ei jõua. Küllap oli Jänes joostes Metsa eksinud.

“Tere, Kobras!” tervitas Noor Lind sõpra tammi juures. “Tere!” vastas Kobras. “Ma lendan varsti Lõunamaale,” alustas Noor Lind oma juttu, “sellega seoses on mul tegelikult sulle ka üks palve...” “No, mis sa keerutad, lihtsalt ütle, mis sa tahad,” segas Kobras otsekohelele. Kuna Noor Lind teadis, et Kopralt ei meeldi tühi jutt, läks ta kohe asja juurde: “Kui ma Oravale rääkisin, et ma nüüd kohe Lõunamaale lendan, siis tema mõtles kohe, et tahaks minuga kaasa tulla. Me siis leppisimegi temaga kokku, et järgmine aasta lendab temagi Lõunamaale, sina saad talle tiivad meisterdada ja äkki tahad isegi kaasa tulla.”

Sellist juttu Kobras ei oodanud. “Mis minul sinna Lõunamaale asja, mul siingi tööd ju küllaga,” vastas ta siis, “tiivad võin küll teha, see on väike vaev minule. Õelgu aga mõõdud, kui suuri tiibu vaja, muidu ei oska arvestada.” “Orav veidi suurem minust,” aitas Noor Lind, “näe, vaata minu tiiba, tee sellest natukene suurem.” “Nii ei saa,” vaidles Kobras vastu, “mul on vaja mõõte, muidu ei saa arvestada. “Natukene” on kõigi

jaoks erinev: kord Karu palus mul teha endale marjakorvi, et minna marjule. Mina küsisin, kui kiire sellega siis on, tema ütles: “Las ma põõnan natukene, siis tulen järele.” Mina kiirustasin hullupööra, et saaks tehtud enne hommikut, Ikka pole Karu marjakorvi järele veel tulnud, läinud aastaid mööda kaks, “natukene” ikka käib.” “Küllap Karu unustas,” arvas Noor Lind vastu. “Mis mul sest, et unustas, ise tulgu järele,” kaitses enast Kobras, “sellepärast sellest ajast kõikjal alati on täpsus meile vajalik.” “Mõistan, eks sa räägi Oravaga mõõtudest. Mina lähen nüüd, lend mul varsti tulemas,” ütles Noor Lind viimaks ning lendas tuules minema. Taevas Noor Lind endamisi mõtles, et “natukene” on kui Mets, et ta kõigi jaoks on erinev.

Kõrgel taevas nägi Noor Lind juhuslikult Karu. Karu sättis endal valmis urg, mõtles põhku pugeda, kui Noor Lind teda tervitas. “Mina lendan varsti Lõunamaale,” rääkis Noor Lind ikka rõõmuga, “naudin sooja ilma, toitu – seda on seal küllaga.” “Toit ja päike – need on tõesti head, kuid mulle enam meeldib magada,” jutustas Karu, “talvel peal on nii hea uni, et Lõunamaal ma uneski.” Noor Lind, kes veel veidi kärsitu ning ei raatsi aega unele pühendada, küsis siis vanalt Karult:

“Miks sina küll nii palju magad, kas pole sul siis muudki teha?” “Küllap leiaks muudki teha, aga armastan ma magada,” kostis selle peale Karu. Järsku mõistis Noor Lind, et küll see Karu on vast tark loom.

“Sõber Karu, Kobras tegi sulle marjakorvi, mine võta endale, siis on lihtsam marjul käia,” pakkus Noor Lind sõbrale. “Praegu uni juba peal, heidan kohe magama,” ütles Karu, “ärkan üles, lähen kohe järele.” Nii jättis Noor Lind Karu magama ja ise suundus Tammele Öökulli jutule.

“Metsale on head ajad öeldud, nüüd võin minna lendama,” ütles Noor Lind Öökullile. “Üks veel puudu,” teadis Öökull, “ütle seda Tammelegi.” “Kas siis tema ka mind kuuleb?” ei mõistnud Noor Lind siiani. “Vanim puu on Tamm siin Metsas, kuuleb tema kõike, teab nii palju, tema ongi Metsa süda,” õpetas Öökull veel viimast korda. Noor Lind mõtles hetke ja lausus siis: “Head aega, Tamm!” Vastuseks kõlas vaid vana Tamme lehtede sahin tuules. “Kuula, mis püha Tamm sulle räägib,” õpetas Öökull. “Kuulen küll ta kõla, kuid ei mõista tema keelt,” kurtis Noor Lind, “mis ta mulle räägib?” “Ta soovib sul head lendu, muud ei midagi!”

Soovitusi uutele abiturientidele

Pärt L. Leinart

Nüüd, kus kogenud abiturientid on vähem kui kuu kauget kooli lõpetamisest, on õige aeg edasi anda mõned näpunäited tulevastele 12ndikele. Siin on mõned mõtteterad, mida asjateadjad ise jagasid:

1. Akadeemilises testis ei pea tegema palju ülesandeid. Teegi 15 ja tee rahulikult.
2. Akadeemiliseks testiks ON võimalik õppida! Lahenda kindlasti enne ülesandeid läbi, see tuleb kasuks.
3. Alusta varakult eesti keele näidete kogumisega, mida saab kirjandis kasutada! Üleüldse hoia oma silmaring laiana!
4. Ärge tegutsege ainult õppimisega. Käige trennis ja nautige elu enda ümber. Vaheldage sümpaatset ja parasümpaatilist närvisüsteemi. Eksamitekultus on hull, pole midagi parata, aga *let it happen*. See tundub katastroofiline, aga see ei ole kõige defineerivam hetk teie elus.
5. Matemaatikaeksami valmistumise kursuse eest saab ühe valikkursuse kirja.
6. Proovige mitte alahinnata eesti keele eksamit. Kindlasti on teil palju näiteid, aga õppige neid kasutama. Kirjutage mitu kirjandit, kus kuidagi kasutate kogutuid näiteid. Vastasel juhul võib eksami ajal stress teist võimu saada. (Nüüd vist hirmutasin natukene, aga te olete tublid ja saate hakkama!)
7. Täiesti okei on alles gümnaasiumi lõpus otsustada, mida sa oma tulevikuga edasi tahad teha! Sul on palju rohkem asju teha, kui selle pärast stressis olla.

8. Ole sina ise! Ära muretse liialt eksamite üle, ela ja ole ja naudi ja võta gümnaasiumist viimast, enne kui päriselt “suureks” saad!

9. Tehke kõik lollused ära, enne kui on hilja (või täiskasvanu).

10. Jätke meelde, et teemandid valmivad surve all! Te olete palju rohkemaks suutelised, kui te arvate.

11. Maailm tundub väga must, kui terve aja on nina õpikul. Elu ei lõppe ära kooliga, ärge seda unustage!

12. Pidage meeles, Eesti õpilaste koormus gümnaasiumis (ja ka õpetajate) on ülisuur ja kuigi PISA testides oleme kõrgel kohal, siis ka ühes teises mitte nii rõõmsas statistikas... ehk siis, jääge ellu, sest meie haridussüsteem eelistab tulemusi üle elude!

13. Matemaatikaeksami puhul vaadake kõik gümnaasiumiteemad üle ja tehke n-ö valemite vihik, aitab saada ülevaate sellest, mida paremini oskad ja mida mitte (lisaks on kõik teemad siis kompaktselt ühes kohas, hea üle vaadata).

14. On täiesti okei gümnaasiumit läbida ilma suhteta!

15. Ärge unustage, et järgmine aasta tuleb teil protsendiga hindamine.

16. Laadige enne kooli lõppu kõik olulised failid draivist endale alla, see pannakse kinni pärast lõpetamist! Mõtlete ette, mida sul võiks nt ülikoolis tulevikuski vaja minna.

Ning peamine, olge üksteisele toeks, sest eesootav aasta ei saa kerge olema, kuid koos saate muuta selle talutavaks!

Milline kooli huviring sobib just sulle?

Milline tegevus või mõte aitab sul reedeni elus püsida?

- A. Katsetamine, milleks inimkeha võimeline on
- B. Avastan maailma omas tempos
- C. Koordinatsiooni ja reageerimise meistriklass
- D. Olla tugev nii füüsiliselt kui vaimselt
- E. Nutikate strateegiate väljamõtlemine
- F. Panna mängima bännerid ja juhtida saadet nagu proff
- G. Vaikselt omaette nokitsemine ja saladuste välja kaevamine

Kui koolis toimub suur üritus, siis sina tahaksid...

- A. Astuda rambivalguse ees lavale
- B. Nautida ühtekuuluvustunnet, tantsu lüüa või lasta muusikal enda üle võimust võtta
- C. Pigem põgeneda semudega aatriumi pinksilaua taha
- D. Näidata, kui kõva käpp sa spordimängudes oled
- E. Olla see, kes näeb "suurt pilti" ja aitab asju loogiliselt suunata
- F. Et kõik mälestused ja värsked emtsioonid talletuksid nii pildi kui heli abil
- G. Kajastada seda kõigile, kes ürituse asemel koju talveunne läksid

Mida sa kõige rohkem naudid?

- A. Millistesse kõrgustesse ühisloome võib sind viia
- B. Hetke, kui lõpuks oleme kõik "in sync"
- C. Seda sekundit, kui mu reaktsioon on kiirem kui vastase mõtte
- D. Enese arendamist
- E. Läbimõeldud otsuseid, mis kannavad vilja
- F. Rääkimist ja suhtlemist
- G. Seda, kui minu enda kätetöö jääb teistele silma

Millise lausega nõustud kõige rohkem?

- A. "Iga loov mõte on teatud määral hullumeelne mõte, sest tema eeldab, et eimillestki võib midagi luua." - Anton Hansen Tammsaare
- B. "Enamus inimesi ei tunne muusikat ära isegi siis, kui see tuleb ja neid tagumikust hammustab." - Frank Zappa
- C. "Sport õpetab ausalt võitlema. Sport õpetab väärikalt kaotama. Niisiis õpetab sport kõike, ta õpetab elu." - Ernest Hemingway
- D. "Tervis on tarkade tasu." - Pierre-Jean de Beranger
- E. "Parim strateegia on olla alati väga tugev." - Carl von Clausewitz
- F. "Kui inspiratsioon ei jõua minuni, siis lähen talle poole tee peale vastu." - Sigmund Freud
- G. "Kui sa õigel ajal ei jaga sõbraga, siis läheb kogu su varandus vaenlasele." - Umar Hajjam

Milline omadus kirjeldab sind kõige paremini?

- A. Teiste ees klouni mängimise meister
- B. Vältimatu vajadus ümiseda, jalaga tammuda või näppudega klõbistada
- C. Kiire kui tuul ja täpne kui kullipilk
- D. "Muskel tuleb saada suureks" mentaliteet
- E. Taktikaline mõtleja
- F. Uudishimulik ja empaatiline suhtleja
- G. Meie ei taha olla, ei ole vaikiv, ununev lehekülj aegade raamatus

Milline koolipäev tunduks ideaalne?

- A. Proovid, impro ja kõver kõht
- B. Muusika hommikust õhtuni igas vormis
- C. Adrenaliin laes, duellid sõpradega, arusaam, et päeva lõpuks võidab ikkagi sport
- D. "I got 99 problems, but I'm going to the gym to ignore all of them."
- E. Mõttemängud terve päeva
- F. Mikrofon, uudised ja hea seltskond
- G. Kooli lore'i ja õpside gossipi avalikustamine

Kuidas sõbrad sind kirjeldaksid?

- A. Dramaatiline, aga sinuga ei hakka kunagi igav
- B. Kui sinul jalg ei tatsu või sul laul ei kummita, siis maailmalõpp on lähedal
- C. Sa oled vana rahu ise
- D. Motivatsioon on mu teine nimi
- E. Sa oled alati üks samm kõigist ees
- F. Su muusikamaitse on top notch
- G. Kui sina pole ka sellest uudisest kuulnud, siis ei tea seda keegi

Loe kokku, millist tähte valisid kõige rohkem, ja saa teada oma huviring!

A

Näitering

Sulle meeldib olla tähelepanu keskpunktis, luua emotsioone ja panna teisi kaasa elama. Sa ei karda lavale astuda.

B

Segakoor / Orkester Tamme / Rahvatants

Sinu elu on täis muusikat. Sa ei tee asju üksi — sa oled tiimi- ja harmoonia inimene.

C

Lauatennis

Sinu supervõime on kiirus. Sulle meeldib võistlus, adrenaliin ning aatrium on su lemmik pesitsuspaik.

D

Jõutreening

Teised näevad trennis vaeva — sina näed arengut. Sead oma tervise esikohale.

E

Bridž

Sina ei mängi lihtsalt mängu — sina analüüsid seda. Sulle meeldib mõelda mitu sammu ette, märgata mustreid ja teha nutikaid otsuseid. Teised reageerivad, sina juba planeerid võitu.

F

Kooliraadio

Sulle meeldib rääkida, oled suhtleja. Sa ei karda avalikustada oma *playlisti*.

G

Koolileht

Sina oled “loo detektiiv”. Sulle meeldib märgata asju, millest teised mööda vaatavad.

Tamme Horoskoop

Viimane horoskoop, viimased mõtted ja soovitus. Aga tegelikult pole asi üldse nii tõsine, sest praegu pole maailmalõpp, vaid kõige uue algus! Kes teab, mis edasi saab... eks see kõik jääb meie endi kätte. Naudime seda, mis on, ja julgeme unistada!

Kuulsad Kaksikud:

- ♥ Paul McCartney
- ♥ Inga Dunderdale
- ♥ Maarika Mõts
- ♥ Stevie Nicks
- ♥ Anneli Leima
- ♥ Agnes Vask

Jäär

Leiad suve jooksul endale uue hobi, mis sul silma särama lööb. Tunned, et oled uueks valmis ning võtad kõik hea vastu.

Kalad

Sinu usk endasse aitab sind igast murest välja. Kohtud uute inimestega, kellega koos lood uusi mälestusi.

Kaksikud

Sinu tarkus ja visadus on imetlusväärsed! Suvi tuleb sul ilus ning ka sellele järgnev sügis toob kaasa palju rõõme.

Ambur

Sinu meelekindlus ja julgus astuda uuele vastu toovad sulle palju edu. Sa oled andekas ja karismaatiline ning ületad kõik tulevased katsumused.

Neitsi

Oskad teisi märgata ja tunnustada ning mitte võtta nende kapriise isiklikult. Kirsid enam ei õitse, aga vahest pakuvad sirelid sulle lootust ja õnne.

Kaalud

Püüad sooja suvetuult ja kuulad saginat lindude seas. Ööbid uues kohas ja sind külastab majavaim.

Vähk

Sa ei suuda öelda ei nendele uutele seiklustele ning leiad palju kauakestvaid mälestusi. Reisid Eestis ringi ja puhkad see suvi korralikult.

Lõvi

Sul on väga äge stiil ning suvi on täiuslik aeg oma stiili teistele näidata. Tule ja jää nautima loodust ning ilusat ilma.

Skorpion

See suvi tuleb lihtne nagu laul. Lauda ehivad tulbid ja bonsai ning päevad on täis naeru.

Kaljukits

Elu võtab Studio Ghibli filmi ilme ning märkad väikeste rõõmude ilu. Muutuste tuuled toovad palju head.

Sõnn

Marss on kvadraadis Pluutoga. Sina oled tuleviku osas veidi ärevil. Usalda ennast ja enda võimekust saada kõigea hakkama.

Veevalaja

Mõttled, kas algab uus või lõpeb kõik ja kus see joon üldse jookseb. Kaod vahel muusikasse, aga kõlama jääb lootuse noot.

Õpetajate ütlused

Ülle Puusepp

Vahepeal mul on tunne, et ma räägiks nagu iseendaga ja siis tahaks teha jalutuskäigu läbi pargi sellesse asutusse.

Aleksandr Kirpu

Kui me oleks seda nelisada aastat tagasi teinud, oleks meid tuleriidal põletatud.

Eveli Raudla

Kas kellelgi on mõni hamster kaasas, keda ära külmutada?

Geio Heil

Lagi on ka viga!

Aivar Meldre

Me hakkame *live*'is kassi lahkama....
GENEETILISELT.

Marvin Laidna

Eks see teine maailmasõda oligi vaid tankidega vaatamisväärsuste külastamine.

Grete Mai Orumaa

Ma ei valiks mäkki, ma võtaks ikka hessi.

Inga Dunderdale

And then you just sit and hate yourself.

Anneli Leima

Vajutasin valet nuppu meeltesegaduses.

Marko Kuura

Mõmm mõmm!

Mait Samuel

Yass. *Slay queen.*
Yass.

Tango Alpha

Võtad soki jalast ära siis on keemiline relv.

Hans Hubert Sams

Üks Ameerika vanaema tahtis mikrolaineahjus kassi kuivatada.

Katrin Tikko

Eestlastele hinge-soojus, hispaanlastele füüsiline soojus.

Leino Algmaa

Kas ma pean teid vägisi rühma panema?

Maret Kuura

Meie Nõukogude Liidus ei oodanud oma meest koju.

Anne Linde

Do you really think I care about that?

Leene Lotta Lüdimois

Nad naeravad mu pihta!

Katrin Roodla

Ärge rääkige, ma ei näe muidu.

Marili Uluots

Rahvas tahab pilve saada.

Agnes Vask

Orion... Ori on, ori jääb.

Maarika Mõts

Ärge minge Austraaliasse arbuuse kasvatama!

Nele Mäemuru

Parem on puhanud loll kui üleõppinud tark.

Urmas Tokko

Keegi tuleb sisse või sini-silmseid tuleb juurde.

Svetlana Goidina

Teisipäev, kell on neli ja kõigil juba mõistus läinud.

Mari-Liis Jaansalu

See suur ümar asi on ring.

Aleksandr Kirpu

Kes see tahab MIND varastada?!

Maarika Mõts

Kui sa istud poe taga ja jood õlut, siis seal on omad jutud.

Tanel Liira

Kõigepealt lõpeta gümnaasium, siis kui veel mõliseda tahad, mine ülikooli ja tule kooli klassi ette tagasi

Marvin Laidna

Vana paks seniilne mees, kes sõitis lehmaga ja võitles rehaga.

Liina Nagel

Palun ärge võtke mind mitte kunagi tõsiselt.

12LO ★

★ 12ME

12IT ★

★ 12KU

12TE ★